

javnoj administraciji

srazmerna zastupljenost

uloga

zajednice

institucije opštinskog nivoa

institucije centralnog nivoa

pravna obaveza

politika

pravna obaveza

politika

Zastupljenost zajednica u javnoj administraciji na Kosovu

uloga

zajednice

institucije opštinskog nivoa

institucije centralnog nivoa

Zastupljenost zajednica u javnoj administraciji na Kosovu

Nastavak prethodnog izveštaja

Maj 2017.

IZVRŠNI REZIME	4
1. UVOD	5
2. PRAVNI OKVIR	8
3. STATUS IMPLEMENTACIJE	9
3.1 Zastupanje zajednica u odabranim institucijama na centralnom nivou.....	9
3.1.1 Rodno zastupništvo zajednica u procenjenim institucijama centralnog nivoa.....	12
3.1.2 Zastupljenost zajednica u svim funkcionalnim kategorijama javne administracije u procenjenim institucijama centralnog nivoa	13
3.1.3 Popunjena slobodna mjesta.....	16
3.1.4 Prepreke za povećanje zastupljenosti zajednica u civilnoj službi na centralnom nivou	17
3.2 Zastupljenost na opštinskom nivou.....	17
3.2.1 Rodna zastupljenost zajednica na opštinskom nivou	20
3.2.2 Zastupljenost zajednica u svim funkcionalnim nivoima javne administracije na opštinskom nivou	21
3.2.3 Popunjena slobodna mjesta.....	22
3.2.4 Prepreke za povećanje zastupljenosti zajednica u civilnoj službi na opštinskom nivou	24
4. ANALIZE POŠTENOG REGRUTOVANJA I PREDUZETE MJERE POZITIVNIH AKCIJA	25
4.1 Implementacija poštenog regrutovanja i mjera pozitivnih akcija kod procenjenih institucija centralnog nivoa.....	26
4.2 Implementacija poštenog regrutovanja i mjere pozitivnih akcija na opštinskom nivou	29
5. PRIKUPLJANJE PODATAKA O PRIPADNOSTI ZAJEDNICA	32
5.1 Centralni nivo.....	32
5.2 Opštinski nivo	33
6. Izveštavanje	33
6.1 Centralni nivo.....	33
6.2 Opštinski nivo	34
6.3 Godišnji izvještaj o primjeni Pravilnika 04/2010 Ministarstva za Javnu Administraciju.....	34
7. ZAKLJUČCI.....	34
PREPORUKE	36
Ministarstvu za Javnu Administraciju (MJA).....	36
Za centralne i opštinske poslodavne institucije.....	37
Aneks C1: Zastupljenost zajednica u javnoj administraciji na centralnom nivou	38
Aneks C2: Mjere pozitivnih akcija primenjene od svake institucije centralnog nivoa.....	39
Aneks M1: Opštinski nivo zastupništva zajednica u civilnoj službi.....	40

Aneks M2: Dodatne pozicije potrebne da se dostigne prag za zastupništvo zajednica	41
Aneks M3: Procenat zajednica u brojčanoj manjini u svakoj funkcionalnoj kategoriji.....	42
Aneks M4: Mjere pozitivnih akcija primenjene od strane svake opštine	43

SPISAK SKRAĆENICA

Skupština Kosova	SK
Komitet za Zajednice	KZ
Konsultativni Savjet za Zajednice	KSZ
Korpus Civilne Zaštite	KCZ
Komitet za Prava i Interese Zajednica i Povratka	KPIZP
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog razvoja	MAŠRR
Ministarstvo za Zajednice i Povratak	MZP
Ministarstvo za Kulturu, Omladinu i Sport	MKOS
Ministarstvo Ekonomskog razvoja	MJER
Ministarstvo za Obrazovanje, Nauku i Tehnologiju	MONT
Ministarstvo za Sredinu i Prostorno Planiranje	MSPP
Ministarstvo Finansija	MF
Ministarstvo Zdravlja	MZ
Ministarstvo Unutrašnjih Poslova	MUP
Ministarstvo za Infrastrukturu	MI
Ministarstvo Pravde	MP
Ministarstvo za Administraciju Lokalne Samouprave	MALS
Ministarstvo za Rad i Socijalnu Zaštitu	MRSZ
Ministarstvo za Javnu Administraciju	MJA
Ministarstvo za Trgovinu i Industriju	MTI
Skupština Opštine	SO
Opštinski UredUred za Zajednice i Povratak	OUZP
UredUred za Pitanje Zajednica	UPZ
UredUred Predsjednika	UP
UredUred Premijera	UPM
Organizacija Evrope za Bezbjednost i Suradnju	
Misija na Kosovu	OSCE

IZVRŠNI REZIME

Institucije na Kosovu nastavljaju da postepeno poboljšavaju primjenu legislativnih obaveza koje garantiraju pravično i proporcionalno zastupništvo zajednica u brojčanoj manjini unutar javne administracije na opštinskim i centralnim nivoima.

Na centralnom nivou, generalna proporcija zajednica u brojčanoj manjini u civilnoj službi procijenjena u osamnaest (18) institucija, porasla je tokom perioda izvještavanja (1. januar 2013 god. do 31. decembra 2015 god.) od 7.85 % do 9.63 % od prošle procjene situacije od strane OSCE-a, u 2013. godini, što je veoma malo ispod minimuma od deset posto kao što je navedeno u Zakonu za javnu administraciju. Ovaj ukupan broj ne razotkriva neujednačenu distribuciju zastupanja zajednica po raznim institucijama, što znači da neke institucije centralnog nivoa gotovo nemaju nikakvu zastupljenost zajednica, dok druge imaju više od 9.63 % u proseku. Šta više, manje zajednice, kao što su zajednice Kosovskih Goranaca, Kosovskih Roma, Kosovskih Aškalija i Kosovskih Egipćana su uopšte nedovoljno zastupljene u procijenjenim institucijama centralnog nivoa upoređujući sa opštom proporcijom stanovništva na Kosovu.

Na opštinskom nivou nije bilo nekog vidljivog poboljšanja u odnosu na zastupanje zajednica u civilnoj službi u procijenjenim opštinama ovog izvještaja. Opšta slika zastupljenosti zajednica ne razotkriva neujednačenu distribuciju pozicija po procijenjenim opštinama u odnosu na specifičnu proporciju zajednica ukupnog stanovništva opštine. Uopšte, manje zajednice su nedovoljno zastupljene upoređenju sa proporcijom stanovništva u datoj opštini. Distribucija pozicija je takođe neravnomjerna sa radnicima iz zajednica Kosovskih Roma i Kosovskih Aškalija a gdje je nesrazmjerno veća vjerovatnoća da drže položaje na nižem nivou u poređenju sa zaposlenima iz drugih zajednica.

Ovaj izvještaj nalazi da procijenjene Institucije na centralnom i opštinskom nivou u potpunosti ne ispunjavaju svoje zakonske obaveze u sprovođenju konkretnih mjera za uklanjanje nedostataka a koje se tiču zapošljavanja zajednica u Civilnoj službi. OSCE poziva institucije na centralnom i opštinskom nivou da obezbjede pravično i srazmjerno zastupanje zajednica u civilnoj službi primjenjujući u potpunosti relevantno zakonodavstvo, uključujući alociranje adekvatnih sredstava za efektivnu primjenu pozitivnih mjera, i odgovorne institucije na centralnom nivou da aktivno nadziru primenu ovih mjera. Treba naročito nastojati da se poveća zastupljenost članova od brojčano manjih zajednica, uključujući Kosovske Rome, Aškalije i Egipćane, a naročito ženske zastupnice od ovih zajednica.

1. UVOD

Neprekidno pitanje nejednakog zastupanja zajednica u civilnoj službi¹ istaknuto je u OSCE-ovom Izvještaju o procjeni prava zajednica (2009, 2010, 2012 i 2015 godini)² i u 2013. godini OSCE-ovog, Izvještaja zastupništva zajednica u Civilnoj službi na Kosovu.³ Ovi izvještaji su identifikovali brojne nedostatke u pogledu sprovođenja Zakona o Civilnoj Službi,⁴ uključujući i opšte odsustvo članova zajednice na višim pozicijama, kao i rasprostranjeni nedostatak tačnih i pojedinačnih podataka o zaposlenima javne administracije i kandidata. Ovaj izvještaj obezbjeđuje nastavak procjene koja pokriva iste opštine i institucije koje su bile uključene u izvještaju 2013. Postojeći izvještaj predstavlja ažurirane podatke za period od 1. januara 2013 god. do 31. decembra 2015 god. Rezultati pokazuju da nije bilo dovoljne implementacije većine preporuka iz izvještaja OSCE-a 2013 godine.

Od poslednjeg izvještaja OSCE-a u 2013. godini, Ured za pitanja zajednica (UPZ) pri Kancelariji Premijera objavio je procjenu u decembru 2013. godine: *Zaposlenje ne-većinskih zajednica u civilnoj službi Kosova i u Javnim Preduzećima*.⁵ Izvještaj predlaže komplet od 12 političkih preporuka.⁶ Međutim, dok preporuke nisu formalno odobrene od vlade, UPZ je doprinijela rastu zastupništva zajednica u javnim institucijama i započela je nacrt pravilnika koji bi omogućio diplomiranim studentima sa univerziteta u sjevernoj Mitrovici ovjeru diploma a radi zapošljavanja u civilnoj službi Kosova.⁷

Dodatno, u početku 2016. godine, članovi zajednica koji su prethodno pripadali Korpusu Civilne Zaštite (KCZ) iz sjevernog Kosova integrisani su u institucijama javne administracije Kosova kao dio primjene postignutih sporazuma putem dijaloga sprovedenih uz pomoć Evropske Unije između Beograda i Prištine. Međutim, pošto njihovo uključivanje u civilnoj službi Kosova spada van perioda izvještavanja za ovu procjenu (1. januar 2013 god. do 31. decembra 2015. godine), ove pozicije nisu uključene u podacima koji su predstavljeni u izvještaju. Trebalo bi, ipak, imati u vidu da bi uključivanje ovih mesta imalo uticaj na

---

¹ Kao što je određeno članom 2 i 3 Zakona Br.03/L-149 o Civilnoj Službi, 14 Juni 2010 god.

² Izvještaj OSCE-a, Izvještaj Procjena Prava Zajednica (Decembar 2009 god.), strane 42-43: <http://www.osce.org/kosovo/40779> (pristupljeno 10 Maj 2016 god.); Izvještaj OSCE-a, Izvještaj Procjena Prava Zajednica, *Drugo Izdanje* (Decembar 2010 god), strane 13-16: <http://www.osce.org/kosovo/74597> (pristupljeni 10 Maj 2016 god.); Izvještaj OSCE-a, *Izvještaj Procjena Prava Zajednica, Treće Izdanje* (Juli 2012 god), strane 32-34: <http://www.osce.org/kosovo/92244> (pristupljeni 10 Maj 2016 god.); i Izvještaj OSCE-a, *Izvještaj Procjena Prava Zajednica, Četvrto Izdanje* (Decembar 2015), strane 23-24: <http://www.osce.org/kosovo/209956?download=true> (pristupljeni 10 Maj 2016 god.).

³ Izvještaj OSCE-a *Zastupljenost Zajednica u Civilnoj Službi na Kosovu* (Februar 2013 god.), <http://www.osce.org/kosovo/99601?download=true> (pristupljen 17 Novembra 2016 god.).

⁴ Zakon za Civilnu Službu, *supra* note 1.

⁵ Ured za pitanja zajednica, *Zapošljavanje ne većinskih zajednica na Kosovu u Civilnu Službu i Javna Preduzeća*, Maj 2013 god., http://www.zck-ks.net/repository/docs/Assessment_on_Employment.pdf (pristupljeni 17 August 2016 god.).

⁶ Ibid, pp.61-64. Mjere imaju za cilj zastupljanje zajednica Kosovskih Roma, Kosovskih Aškalija, Kosovskih Gorana i Kosovskih Egipćana; rodno balansirano regrutovanje; i sankcije za institucije koje slabo rade.

⁷ Odredba br. 21/2015 o Procedurama i Kriterijumima za Izdavanje Potvrda Građanima Kosova koji su stekli diplome od strane Univerziteta u sjevernoj Mitrovici, 30. decembra 2015 god. Tokom perioda izvještavanja, Kosovske institucije nisu priznavale diplome prvog, drugog i trećeg nivoa izdatih od strane Obrazovnih Institucija na srpskom jeziku koje rade na Kosovu. U praksi, ovo je značilo da diplomci nisu imali pristup mogućnostima zapošljavanja unutar Kosovskih Institucija. Odredba sada omogućava onima koji su stekli diplome na Univerzitetu u Sjevernoj Mitrovici da potvrde svoje diplome a u cilju zapošljavanja, stručnog licenciranja i prijema za stručne ispite u Kosovskim Institucijama.

ukupan udio civilnih službenika kojeg ispunjavaju članovi zajednica na Kosovu od 2016. godine pa nadalje.

Cilj ovog izvještaja je da procjeni trenutni nivo zastupljenosti zajednica u odabranim državnim službama institucija na centralnom nivou i u odabranim opštinama, kao i stepen realizacije relevantnih zakona koji reguliše zastupljenost zajednica u državnoj službi. Pored toga, izvještaj će procijeniti učinjeni napredak vezano za preporuke iz izvještaja 2013. godine OSCE-a.

Izvještaj dodatno obezbjeđuje institucije sa istraživanjima zasnovane na dokazima koji se mogu koristiti za dalji razvoj i sprovođenje politike u cilju poboljšanja pristupa zajednicama u javnom sektoru zapošljavanja, kao što je u odnosu na eventualne izmene i dopune Zakona o državnoj službi. Za potrebe ocenjivanja usklađenosti zapošljavanja institucije sa zahtevima za zastupljenost zajednica u državnim službama, ova procjena koristi demografske podatke iz popisa 2011 godine.⁸

Studija analizira statističke podatke koje su razvrstane prema zajednici u odnosu na pravne zahteve kako bi se utvrdilo da li je zastupanje adekvatno na centralnom i opštinskom nivou. To dodatno ocenjuje do koje mjere i koje institucije zapošljavaju u skladu sa svojim obavezama radi povećanja zastupljenosti zajednica u državnoj službi putem pozitivnih mjera, kao i izvještavanje i praćenje ovih mjera. Konačno, podaci su takođe razvrstani prema polu za procjenjivanje trendova u pogledu nivoa zastupljenosti žena u okviru zajednice u brojčanu manjinu u državnim službama.

Nalazi ovog izvještaja zasnovani su na analizi kvantitativnih i kvalitativnih podataka prikupljenih tokom dve odvojene faze od strane OSCE-a, na obe odabrane centralne institucije i opštine za period izvještaja od januara 2013. godine do decembra 2015 godine. Kvantitativna faza uključivalaje prikupljanje podataka o broju, rodu, etničkoj pripadnosti i pozicije radnika državne službe u procenjenim institucijama i opštinama. Kvalitativna faza je bila fokusirana na prikupljanje podataka o mjerama koje su korišćene od strane poslodavnih institucija za ohrabrivanje većeg regrutovanja i promocije zajednica u brojčanoj manjini u civilnoj službi, uključujući i primenu relevantnog zakonodavstva. Obe faze prikupljanja podataka su izvršene putem ličnih intervjua od strane osoblja OSCE-a, sa šefovima osoblja ili personala u poslodavnim institucijama, i podaci koji su predstavljeni po celom izvještaju uzeti su od ovih intervjua. Na centralnom nivou, intervjui su obavljani sa šefovima jedinica osoblja iz 18 institucija tokom dve runde intervjua: prikupljanje kvantitativnih podataka o zajednicama tokom Februara/Marta 2016 godine i kvalitativne informacije prikupljene tokom Aprila/Maja 2016 godine.⁹ Dodatno, OSCE je obavio intervju sa Direktorom odeljenja za

⁸ Dok se rezultati popisa 2011 godine osporavaju—posebno u opštinama gdje je veliki dio ne Albanske zajednice bojkotovao procesi u četiri severnih opština koji nisu učestvovali u cenzusu, ili zbog izostanka zajednica Kosovskih Hrvata i Kosovskih Crno Goraca kao odvojene zajednice— to je jedini zvanični raspoloživi izvor demografskih podataka. Dodatno, Član 7.1 of Pravilnik Br. 04/2010 navodi da ‘do objavljivanja zvaničnog popisa stanovništva i ukućanstva, podaci i procjenti će se prikupljati za određivanje poštenog i proporcionalnog zastupljanja zajednica ne većine u Civilnoj Službi institucija opštinskog nivoa’, prema tome ukazujući kada podaci popisa budu dostupni, to je ono što bi se iskoristilo za određivanje demografskih podataka. Prema tome, imajte na umu da OSCE priznaje da dok opštine Klokot, Novo Brdo i Štrpce osporavaju rezultate popisa iz 2011 godine od strane opštine, u svrhu ovog izvještaja, ove opštine će biti procjenjene prema njihovim rezultatima popisa stanovništva uključujući procjenu predstavljanja zajednica Srba i Albanaca.

⁹ Osamnaest institucija centralnog nivoa koje su bile obuhvaćene u procjeni su kao što su: Ured Premijera; Ured Predsjednika; Skupština Kosova; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja ; Ministarstvo za Zajednice i Povratak; Ministarstvo Kulture, Omladine i Sport; Ministarstvo Ekonomskog Razvoja; Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije; Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja;

javnu administraciju unutar Ministarstva za javnu administraciju u maju 2016 godine, kako bi se došlo do dodatnih informacija primljenih od strane Ministarstva iz odabranih opština i institucija centralnog nivoa. Kako bi se razmotrila perspektiva zajednica i njihova zastupljenosti u civilnoj službi, tokom Aprila i Maja 2016 godine, kvalitativni intervjui su štaviše sprovedeni sa predstavnicima od sledećih mehanizama za zaštitu i promovisanje prava zajednica na centralnom nivou: Predsjedavajući Odbora Skupštine Kosova za Prava i Interese Zajednica i Povratak (OPIZP); predsjedavajući Konsultativnog Savjeta za Zajednice (KSZ) koji se nalazi u okviru Ureda Predsjednika; i direktora Ureda za pitanja zajednica (UPZ) koji se nalazi u okviru Ureda Premijera. Sve ove institucije su bile aktivne po pitanju povećanja zapošljavanja zajednica u civilnoj službi.¹⁰

Na opštinskom nivou u februaru 2016 godine, terenske ekipe OSCE-a prikupile su kvantitativne podatke o zastupanju zajednica u civilnoj službi 31. decembra 2015. godine tokom intervjua sa šefovima osoblja u 34 od 38 opština kako bi se identifikovalo koje opštine zahtevaju da barem jednu poziciju javne administracijepopuni član zajednice brojčane manjine.¹¹ Dvadeset četiri (24) opštine je identifikovano da ispunjavaju ovaj kriterijum i u martu 2016 kvalitativni intervjui su sprovedeni sa šefovima osoblja i predsjedavajućima komiteta za zajednice u tim opštinama kako bi se došlo do dodatnih informacija. U ovoj drugoj fazi, samo opštine gdje se veličina populacije zajednica u brojčanoj manjini izjednačuje najmanje jednom civilnom pozicijom u službi bile su uključene i stoga, podaci predstavljeni u ovom izvještaju odnosi se samo na te 24 opštine.¹² Podaci komiteta za zajednice su takođe prikupljeni za ovu studiju zato što su obavezujući od strane relevantnog političkog okvira da zastupaju za ravnomjerno zastupanje zajednica unutar opštinske javne administracije.¹³

Izvještaj predstavlja kratki pregled pravnih i političkih okvira praćen jednom procjenom zastupanja zajednica na centralnim i opštinskim nivoima. Ovo je praćeno presjecima procjenjujući implementaciju poštenog regrutovanja i pozitivnih mjera, kao i procjenu prikupljanja podataka o pripadnosti zajednica i izvještavanju. Izvještaj se završava

---

Ministarstvo Finansija; Ministarstvo zdravlja; Ministarstvo Unutrašnjih Poslova; Ministarstvo za Infrastrukturu; Ministarstvo Pravde; Ministarstvo Lokalne Samouprave; Ministarstvo za Rad i Socijalno Blagostanje; Ministarstvo Javne Administracije; i Ministarstvo Trgovine i Industrije.

¹⁰ CRIC je predstavio izvještaj o zastupanju zajednica Civilne Službe u Junu 2016 god., sa ciljem uticaja na izmjene Zakona za Civilnu Službu. USZ je izdalo preporuke po ovom pitanju skorije, uključujući 2015 godinu ministarstvima gdje zajednice predstavljaju manje od tri procenata Civilne Službe. KPZ je dio Međuministarske Komisije za Pitanja Zajednica osnovane u Oktobru 2015 godine i dat joj je mandat da revidira implementaciju zakonodavstva u vezi prava zajednica, koje je identifikovalo bolje zastupanje zajednica u institucijama kao jedno od njenih prioriteta.

¹¹ U vrijeme prikupljanja podataka za ovaj izvještaj Zakon za Civilnu Službu još nije bio primijenjen u četiri opštine na sjeveru Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Sjeverna Mitrovica i nije bilo sistematizirane strukture opštinske administracije koja bi dopustila da se sprovede značajna procjena. Prema tome, zbog takve situacije, kao i zbog nedostatka rezultata popisa, ove četiri opštine nisu bile uključene u procjeni.

¹² Koristeći popis 2011 godine kako bi se izračunalo zastupanje zajednica u Civilnu Službu, slijedeće opštine nisu bile obuhvaćene u kvalitetnoj procjeni zbog toga što su zahtevi za zastupanje zajednica bili manji od jednakih za jednu poziciju u Civilnoj Službi: Vučitrn, Glogovac, Srbica, Junik, Orahovac, Mališevo, Kačanik, Parteš, Vitina i Elez Han. Četiri sjeverne opštine Sjeverna Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok i Zvečan bile su van vidokruga procjene.

¹³ Komiteti za Zajednice su stalni komiteti koji su obavezni u svakoj opštini, u primarnom sastavu od članova zajednice koji su u brojčanoj manjini na opštinskom nivou i trebali bi da uključe barem jednog predstavnika iz svake zajednice koji živi u opštini. Njihova uloga je da se obezbjeđe i poštuju prava i interesi zajednica preko revizije i davanja preporuka o opštinskim politikama i akcijama. Uslovi preporuka Komiteta za zajednice još dalje ističu njihovu ulogu za zalaganje ravnopravnog zastupanja zajednica u Civilnoj Službi (vidi Član 5.2.6).

zaključcima i preporukama politika za Ministarstvo javne administracije kao ključnog stvaraoca pravila, kao i za institucije zapošljavanja na centralnom i opštinskom nivou.

Izveštaj se sastoji od četiri aneksa sa detaljnijim objašnjenjima o zastupanju zajednica u civilnoj službi. Aneksi obuhvataju objašnjenje zastupništva svake zajednice u civilnoj službi na centralnom (Aneks C1) i opštinskom (Aneks M1) nivou, kao i dodatne pozicije koje bi se mogle zahtijevati za svaku opštinu kako bi se dostigao prag za zastupništvo zajednica (Aneks M2), i objašnjenje zastupanja zajednica u civilnoj službi na opštinskom nivou za svaku funkcionalnu kategoriju (Aneks M3). Šta više, dva aneksa daju pregled preduzimanja pozitivnih mjera od strane institucija centralnog nivoa (Aneks C2) i opštine (Aneks M4) u cilju dostizanja časnog i proporcionalnog zastupanja zajednica.

Da bi obezbjedila tačnu ocjenu progressa učinjenog od strane institucija od prethodne procjene OSCE-a, ovaj izvještaj praćenja koristi istu metodologiju i primjenjuje je po institucijama istog obima procjenjenih u 2013 godini, koji isključuje četiri ministarstva¹⁴ i četiri sjeverne opštine. Kako bi se obezbjedila što kompletnija procjena, OSCE nastoji da proizvede još jednu publikaciju koja predstavlja sveobuhvatniju sliku zastupanja zajednica u civilnoj službi, uključujući sva ministarstva i opštine.

2. PRAVNI OKVIR

Jednak pristup zapošljavanju u državnoj službi u okviru prava na učešće u javnom životu je sadržan u međunarodnim i kosovskim pravnim okvirima, posebno u Okvirnoj Konvenciji za Zaštitu Nacionalnih Manjina,¹⁵ i u okviru nediskriminacije i jednakog pristupa javnim službama u Međunarodnom paktu o Civilnim i političkim pravima.¹⁶ Oba međunarodna instrumenta za zaštitu ljudskih prava su direktno primjenljivi na Kosovu.¹⁷

Unutar zakonskog okvira Kosova, proporcionalna zastupljenost zajednica u javnom sektoru je zaštićena ustavom.¹⁸ Štaviše, Zakon o civilnoj službi garantuje opšte principe nediskriminacije, jednakih mogućnosti i jednaku zastupljenost, a posebno navodi da zajednice i njihovi pripadnici imaju pravo na pravičnu i proporcionalnu zastupljenost u civilnoj službi i organima centralne i lokalne javne administracije. Posebno, član 11.3 Zakona navodi da:

“U institucijama na centralnom nivou biće rezervisano minimalno 10% radnih mjesta za osobe koje ispunjavaju navedene kriterijume za stupanje u radni odnos, a koje pripadaju zajednicama koje nisu većinske na Kosovu. Na opštinskom nivou će za kvalifikovane članove zajednica koje nisu većinske u opštini biti rezervisan broj radnih mesta u skladu sa procentualnom zastupljenošću zajednica date opštine”.¹⁹

¹⁴ Četiri ministarstva koja nisu uključena u ovoj procjeni su: Ministarstvo Dijaspore, Ministarstvo za Evropske Integracije, Ministarstvo za Spoljne Poslove i Ministarstvo Kosovskih Bezbjednosnih Snaga.

¹⁵ Vidi Član 15 od okvira Konvencije Nacionalnih Manjina, Savjet Evrope, februar 1995 god.

¹⁶ Vidi Član 2 i 25 Međunarodne Konvencije o Građanskim i Političkim Pravima, 23. mart 1976.

¹⁷ Vidi Član 22, 58.2 i 123 Ustava; Međunarodne Konvencije o Eliminisanju svih oblika Rasne Diskriminacije i Univerzalna Izjava Ljudskih Prava mogu se primeniti. Član 5(c) i 21(2) odnosno su od važnosti za ovo pitanje.

¹⁸ Vidi Član 61 Ustava: ‘zajednice i njihovi članovi će biti jednako zastupljeni u zapošljavanju u javnim organima i javnim preduzećima na svim nivoima.’ I Član 101.1: ‘sastav Civilne Službe će reflektovati diverzitetu stanovništva Kosova i uzeće u obzir međunarodno Priznate Principe Rodne Ravnopravnosti’.

¹⁹ *Supra* note 1, Član 11.3

Pored toga, Ministarstvo Javne Administracije izdalo je Pravilnik o postupku za pravičnu i proporcionalnu zastupljenost zajednica koje nisu u većini u civilnoj službi (Pravilnik 04/2010),²⁰ koji reguliše zastupljenost zajednica širom različitih kategorija javne administracije, navodi procedure za zapošljavanje institucija kako bi se osigurala pravična i proporcionalna zastupljenost i uključuje pravično regrutovanje i konkretne mjere pozitivne akcije koje bi trebalo implementirati.²¹

Pravilnik 04/2010 dodatno naglašava mjere praćenja i izvještavanja koje treba preduzeti kako bi se obezbjedila pravilna primena,²² kao i uputstva u prikupljanju anonimnih statističkih podataka o pripadnosti zajednicama civilnih službenika sa ciljem procjene da li je opština ili institucija dostigla minimum praga zastupljenosti zajednica.²³

Bez obzira na zastupljenost zajednica u civilnoj službi koja je regulisana Zakonom o civilnoj službi i Pravilnikom 04/2010, ne postoji zakonska jasnoća o tome da li se na centralnom nivou prag za zastupljenost zajednica u brojčanu manjinu primenjuje odvojeno za svaku instituciju ili ako je opšta cifra treba da generalno odnosi na institucije u cjelini i kako (ili ako) procenat treba biti oboren ili podijeljen između različitih zajednica.²⁴ Na opštinskom nivou postoje neke nedoumice o tome da li zastupljenost zajednica treba biti izračunata na osnovu jednog ukupnog procenta za sve zajednice na brojčanoj manjini, ili da zastupanje treba procjeniti za svaku pojedinačnu zajednicu koja živi u opštini.

Ovaj izvještaj procjenjuje složenost Zakona o javnoj administraciji i Pravilnika 04/2010. Kako bi bolje razumijeli relativnu distribuciju zajednica u raznim institucijama i opštinama i identifikovali šemu zastupanja zajednica, institucije centralnog nivoa biće ocjenjene kao cjelina i pojedinačno prema pragu od deset odsto, osim što se procjenjuju centralne institucije naspram jednog ukupnog procenta sa kombinacijom svih zajednica i proporcionalnom zastupanju za svaku pojedinačnu zajednicu na nivou Kosova odnosno one koje borave u opštinama.²⁵

3. STATUS IMPLEMENTACIJE

3.1 Zastupanje zajednica u odabranim institucijama na centralnom nivou

Prema važećim zakonskim odredbama, zastupanje zajednica u civilnoj službi na centralnom nivou trebalo bi biti najmanje deset procenata. Svi zastupnici iz 18 institucija centralnog nivoa intervjuisani za ovaj izvještaj svjesni su zakonskih obaveza istaknutih u Zakonu za javnu administraciju i Pravilnika 04/2010. Međutim, nije im jasno da li se taj prag od deset odnosi na javnu administraciju na centralnom nivou kao cjeline, ili treba svaka pojednaka

---

²⁰ *Supra* note **Error! Bookmark not defined.**

²¹ *Ibid*, Član 4.4, 5, 11 i 12.

²² *Ibid*, Član 14.

²³ *Ibid*, Član 9 i 10.

²⁴ Izvještaj izdat od strane Demokratskog Instituta Kosova za CRIC u Maju 2016 god. Sa naslovom "Parlamentarna Istraga– Zastupanje Ne-Većinskih Zajednica u Civilnoj Službi Kosova" nudi neobavezujuće uputstvo citirajući komentare ustava, koji smatra da u vezi člana 101.1 'raspodjela tih deset posto rezervisanih pozicija za članove ne većinskih zajednica na Kosovu trebalo bi da se uradi na osnovu proporcionalnih kvota kako bi reflektovalo poziciju svake zajednice na cijelom Kosovu, sa namjerom da garantuje učešće u multi-etničkoj Civilnoj Službi i praktične implementacije u javnoj administraciji Kosova'.

²⁵ Procjena institucija i opština o proporcionalnom zastupništvu za svaku zajednicu preduzeto je upoređujući aktualne brojeve pozicija Civilne Službe koje drže članovi zajednica sa brojem pozicija koji bi reflektovao proporciju zajednice u stanovništvu na nivou Kosova odnosno opštine, izračunato na osnovu rezultata popisa 2011 godine.

institucija rezervisati deset posto od pozicija svoje javne administracije za zajednice. Od 18 zastupnika institucija centralnog nivoa koji su intervjuisani od strane OSCE-a, 15 smatra da prag od deset posto treba da se odnosi na svaku instituciju podjednako. Dok, Ministarstvo za Javnu Administraciju, Ministarstvo Kulture Omladine i Sporta i Ministarstvo Zdravlja umjesto toga smatraju prag od deset posto centralnog nivoa javne administracije kao cjelinu. Pošto nijedan od zastupnika nije izvjestio da su dobili priručnike ili trening od Ministarstva za Javnu Administraciju o tome kako da primijenjuju zakonski okvir o zastupništvu zajednica u civilnoj službi otkad je uvedena u 2010 godini, ovaj izvještaj tretira oba tumačenja.

Kao cjelina, sveukupni dio zastupništva zajednica u civilnoj službi institucija na centralnom nivou kojima smo pristupili ne dostiže se taj prag od deset posto. Od Decembra 2015 godine, bio je 9.63 %. Međutim, ova šifra predstavlja vidno poboljšanje od vremena prošle studije OSCE-a, u 2013 godini, kada je sveukupno zastupništvo zajednica bilo 7.85 %.²⁶

Ako se zastupništvo zajednica u svakoj od ovih institucija centralnog nivoa procjeni pojedinačno, samo šest ispunjava minimum praga od deset posto.²⁷ Kao što je predstavljeno na slici C1 dole,²⁸ Ministarstvo za Zajednice i Povratak ima najveći procenat zaposlenih članova zajednica u brojčane manjine (45 posto). Dvanaest (12) institucija ima manje od deset posto pozicija ispunjene zajednicama brojčane manjine,²⁹ sa zastupništvom zajednica u Ministarstvu za Ekonomski Razvoj broj je manji od jedan posto. Upoređujući sa prethodnim izvještajem OSCE-a, najveće poboljšanje u vezi zastupništva zajednica se može vidjeti u Ministarstvu Kulture, Omladine i Sporta i u Ministarstvu Unutrašnjih Poslova³⁰

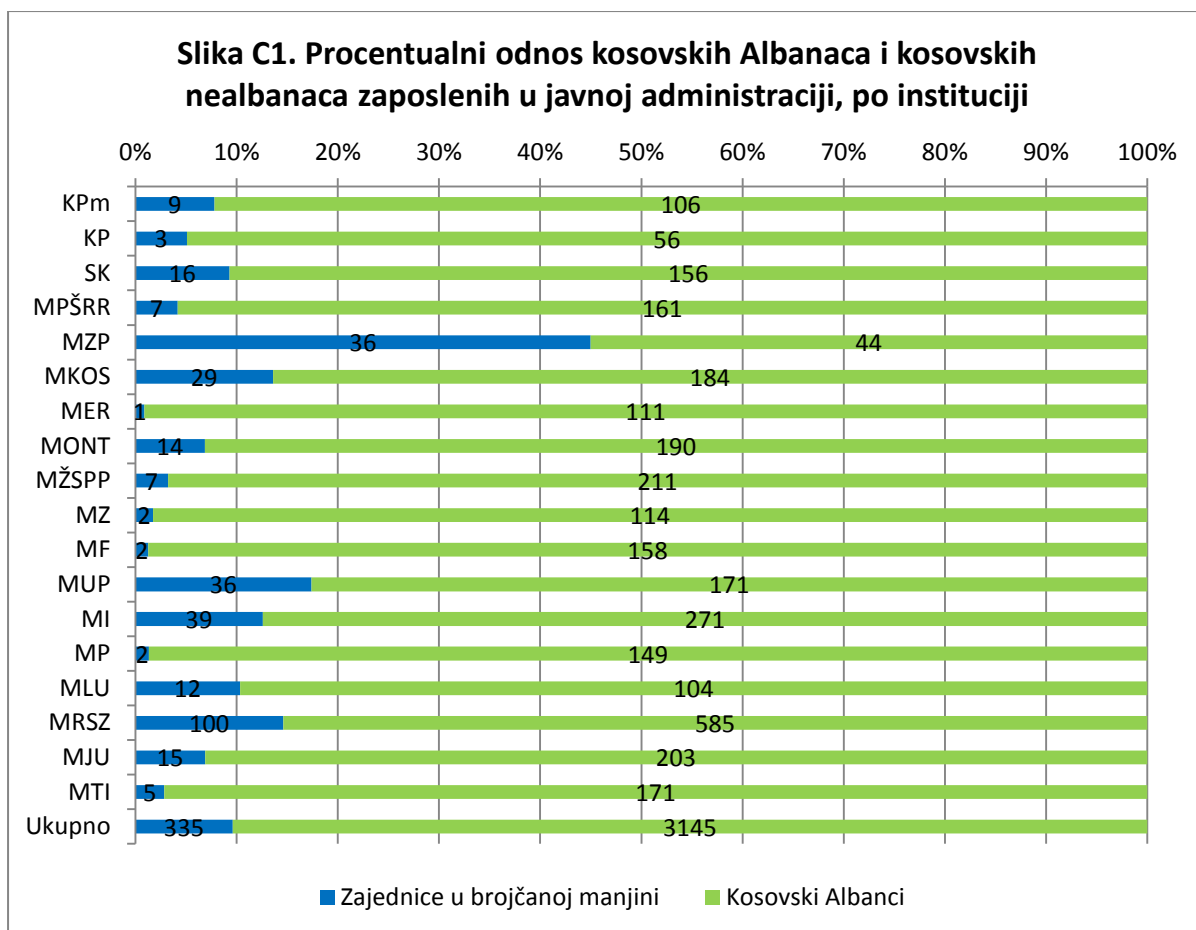
²⁶ *Supra* note 3.

²⁷ Ministarstvo za Zajednice i Povratak (45.00 posto), Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta (13.61 posto), Ministarstvo Unutrašnjih Poslova (17.39 posto), Ministarstvo za Infrastrukturu (12.58 posto), Ministarstvo Lokalne Samouprave (10.34 posto), Ministarstvo za Rad i Socijalno Blagostanje (14.59 posto).

²⁸ Vidi spisak skraćenic na str.3 za puna imena institucija centralnog nivoa koje su procjenjene.

²⁹ Ured Premijera, Ured Predsjednika, Skupština Kosova, Ministarstvo Za Poljoprivredu, Šumarstva i Ruralnog Razvoja, Ministarstvo Ekonomskog Razvoja, Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije, Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja, Ministarstvo za Financije, Ministarstvo za Zdravstvo, Ministarstvo Pravde, Ministarstvo Javne Administracije, Ministarstvo Trgovine i Industrije.

³⁰ Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta zastupanju zajednica porastao je od šest posto na 13.62 posto, a Ministarstvo Unutrašnjih Poslova je poraslo od 5.04 posto na 17.39 posto, *supra* beleška 3, strana 8. Ministarstvo Unutrašnjih Poslova nije dalo informacije o broju pozicija popunjenih u periodu od poslednje procjene, prema tome nije moguće znati da li ovo poboljšanje može da se objasni značajnim brojem slobodnih mjesta koje se popunjavaju od strane članova zajednice u brojčanim manjini. Za Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta, ovo poboljšanje se ne može objasniti brojevima slobodnih mjesta pošto prema podacima dobijenim od strane Ministarstva, sva slobodna mjesta popunjena ovog puta su popunjena od strane Kosovskih Albanaca.

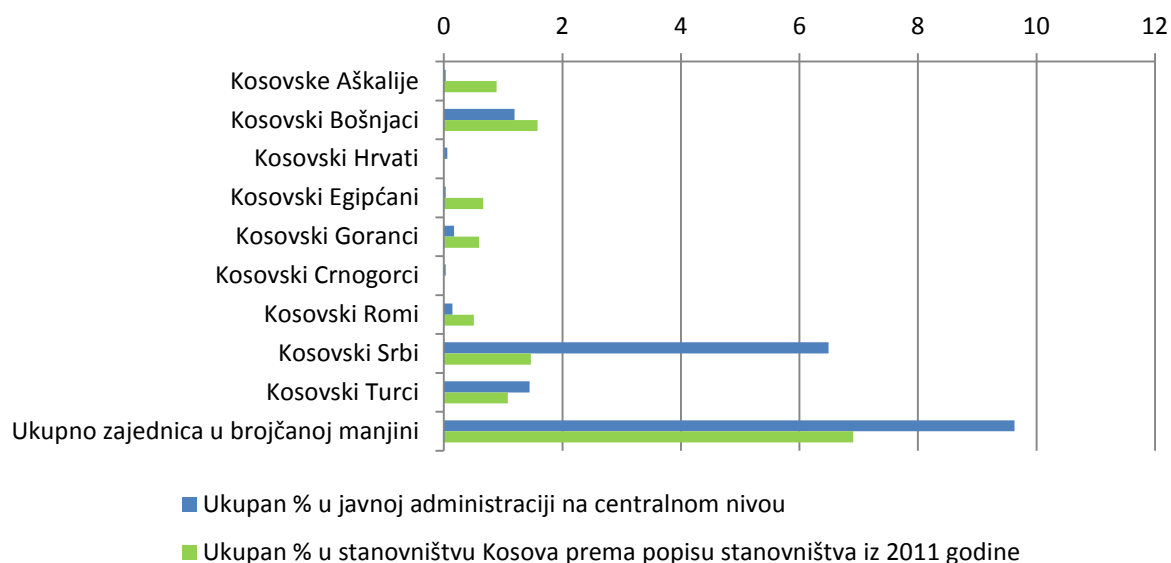

Dok na centralnom nivou zakonska obaveza za zastupništvo zajednica u civilnoj službi ne tvrdi proporciju pozicija koje treba rezervisati za svaku zajednicu pojedinačno, Slika C2 dole pokazuje ne samo da većinski dio civilnog društva koji su zauzeti sa članovima ne većinskih zajednica ne dostiže prag od deset posto, već postoji ne proporcionalno zastupništvo nekih zajednica u upoređenju sa opštim dijelom ukupnog stanovništva.

Slika pokazuje da Kosovski Srbi čine najveću većinu popunjenu pozicijama ne Albanskih zajednica u procenjenim institucijama centralnog nivoa praćeno Kosovskim Turcima i Kosovskim Bošnjacima, dok druge zajednice nisu zastupljene u upoređenju sa proporcijom stanovništva na Kosovu.³¹

³¹ Aneks C1 ističe proporciju svake zajednice u svakoj instituciji na centralnom nivou.

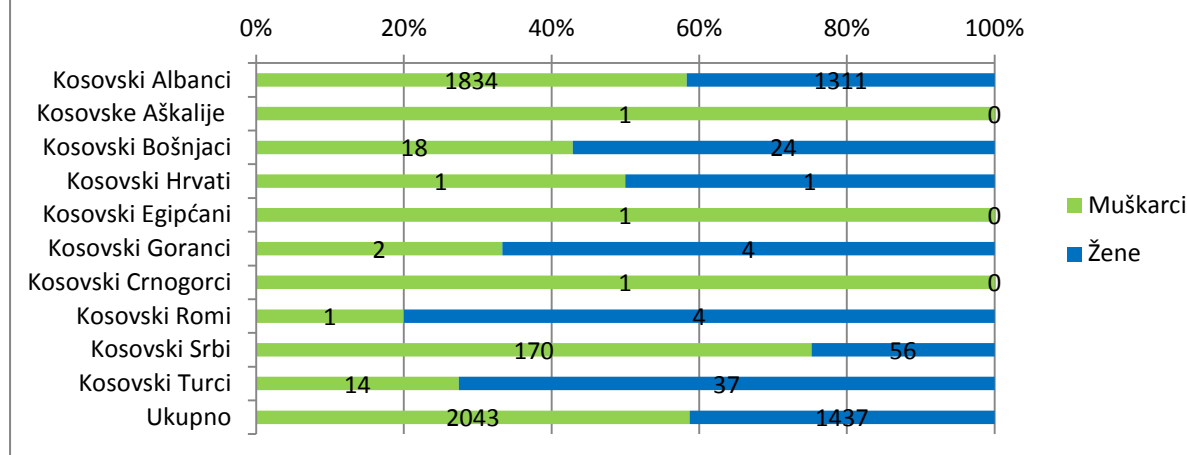
Slika C2. Procenat zajednica u brojčanoj manjini na Kosovu u procenjenim institucijama centralnog nivoa

3.1.1 Rodno zastupništvo zajednica u procenjenim institucijama centralnog nivoa

Dok izričito nije pomenuta rodna jednakost u Pravilniku 04/2010, izvještaj procenjuje zastupništvo žena i muškaraca u skladu sa Zakonom o Civilnoj Službi, u kome je određeno da bi javna administracija trebala da reflektuje principe rodne jednakosti i jednake mogućnosti za oba pola.³² Zakon o Rodnoj Jednakosti takođe propisuje da bi javne institucije trebalo da usvoje i primenjuju opšte i posebne mjere za rast zastupništva roda, dok se jednako zastupanje (50 posto) ne dostigne.³³

Slika C3. Odnos žena i muškaraca zaposlenih u javnoj administraciji, po zajednici

Podaci u slici C3 pokazuju značajne razlike rodno zastupanja za razne zajednice. Žene iz zajednica Kosovskih Srba, Kosovskih Albanaca, Kosovskih Aškalija, Kosovskih Egipćana i Kosovskih Crnogoraca su nedovoljno zastupljene u poređenju sa muškarcima iz tih zajednica,

³² *Supra* note 1, Član 3.1.

³³ Vidi Član 5 i 6, Zakon Br. 05/L-020 o Rodnoj Ravnopravnosti, 28 Maj 2015 god.

dok žene iz zajednica Kosovskih Gorana, Kosovskih Roma i Kosovskih Turaka su preko zastupljenie u upoređenju sa muškarcima iz istih zajednica. Samo zajednica Kosovskih Hrvata ima rodnu jednakost u zastupanju u civilnoj službi. Treba napomenuti da je broj nekih od ovih civilnih službenika iz nekih od ovih zajednica veoma mali.

3.1.2 Zastupljenost zajednica u svim funkcionalnim kategorijama javne administracije u procjenjenim institucijama centralnog nivoa

Osim što postavlja prag minimuma od deset posto za zastupništvo zajednica u civilnoj službi, zakonodavni okvir takođe predviđa tipove pozicija koje bi trebalo da se rezervišu za zajednice, kako bi se obezbjedila zastupljenost zajednica na svim nivoima. Na centralnom nivou, pozicije javne administracije su podeljene u četiri funkcionalne kategorije: viši nivo upravljanja; upravni nivo; profesionalni nivo; i tehnički administrativni nivo.³⁴ Član 5.1.2 Pravilnika 04/2010 kaže da bi svaka institucija centralnog nivoa trebala da rezerviše pozicije za zajednice u brojeanoj manjini putem biranja i primjene jednih od sledećih pet opcija:³⁵

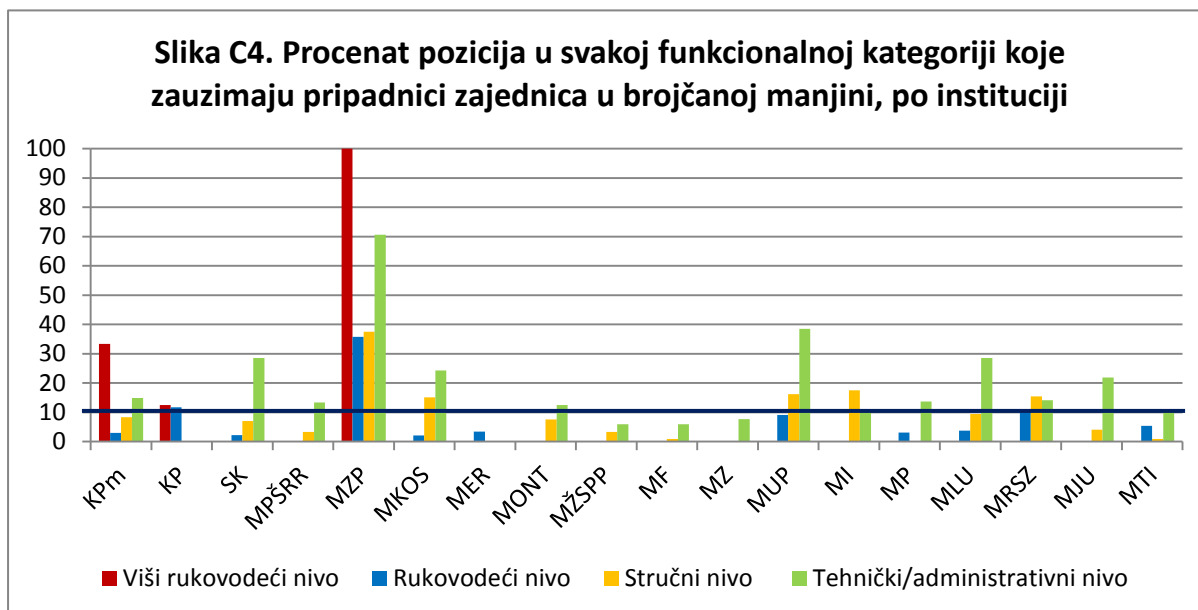
- Deset posto od civilnih službenika iz kategorije: viši nivo upravljanja i upravni nivo;
- Deset posto od civilnih službenika iz kategorije: viši nivo upravljanja i profesionalni nivo;
- Deset posto od civilnih službenika iz kategorije: viši nivo upravljanja i tehnički administrativni nivo;
- Deset posto od civilnih službenika iz kategorije: Upravni Nivo i profesionalni nivo;
- Deset posto od civilnih službenika iz kategorije: upravni nivo i tehnički administrativni nivo.

Član 5 Pravilnika može biti tumačen na dva načina: ili, u svakoj od pet opcija, prag od deset posto se primjenjuje odvojeno u obje funkcionalne kategorije kao procenat ukupnih pozicija za svaku od funkcionalnih kategorija; ili, dvije funkcionalne kategorije navedene u svakoj od pet opcija su kombinovane, i prag od deset posto se procjenjuje preko ukupnog broja pozicija u dvije kategorije. Imajući u vidu ovu nejasnoću, usklađivanje sa oba tumačenja je procinjeno dole.

---

³⁴ Kao što je izjavljeno u Član 23 Zakona za Civilnu Službu, *supra* note 1.

³⁵ Vidi Član 5(1)(1.2) MJA Pravilnika 04/2010, *supra* note 8.

Slika C4 pokazuje da, kada se prag od deset posto primjenjuje svakoj od dveju funkcionalnih kategorija unutar pet opcija, od procjenjenih 18 institucija centralnog nivoa, 14 nisu u skladu.³⁶ Četiri jedine institucije koje raspodjeljuju pozicije prema barem jednoj od pet opcija su Ured Premijera,³⁷ Ured Predsjednika,³⁸ Ministarstvo za Zajednice i Povratak,³⁹ i Ministarstvo za Rad i Socijalnu Zaštitu.⁴⁰

Kada se primjenjuje alternativno tumačenje ovih članova (npr. dvije funkcionalne kategorije koje su pomenute u svakoj od pet opcija su kombinovane, i prag od deset posto se procjenjuje naspram broja članova zajednica u dvije funkcionalne kategorije u odnosu na ukupan broj pozicija u ove dvije kategorije), nivo usaglašenosti procjenjenih institucija je mnogo veći.

³⁶ Skupština Kosova, Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja, Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta, Ministarstvo Ekonomskog Razvoja, Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije, Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja, Ministarstvo Finansija, Ministarstvo za Zdravstvo, Ministarstvo za Infrastrukturu, Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, Ministarstvo Pravde, Ministarstvo Lokalne Samouprave, Ministarstvo Javne Administracije, Ministarstvo Trgovine i Industrije.

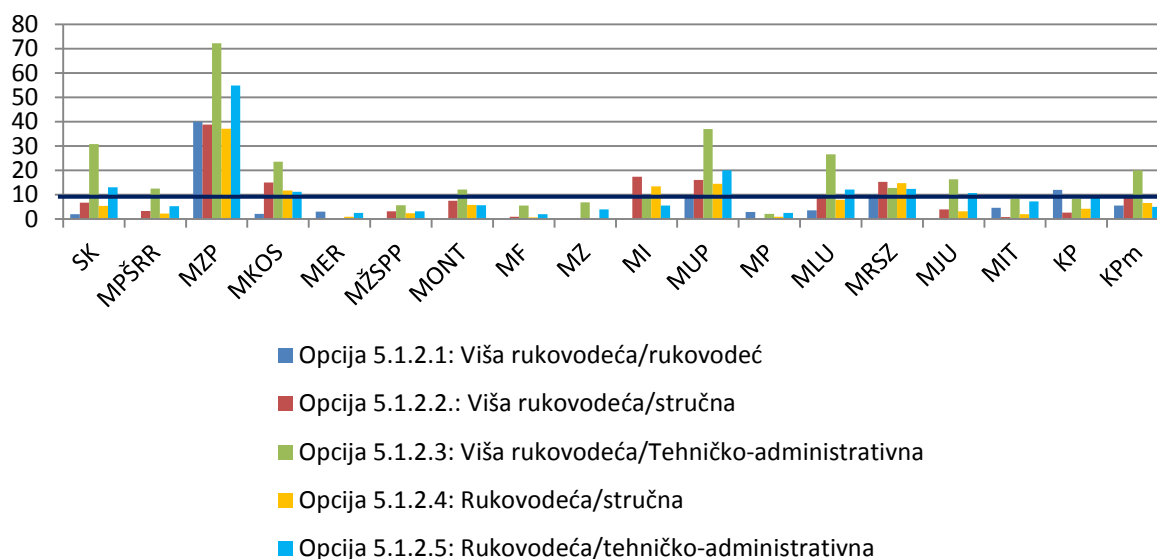
³⁷ Koja dopunjuje opciju 5.1.2.3 pravilnika 04/2010, *supra* note **Error! Bookmark not defined..**

³⁸ Koja dopunjuje opciju 5.1.2.1.

³⁹ Koja dopunjuje svih pet opcija.

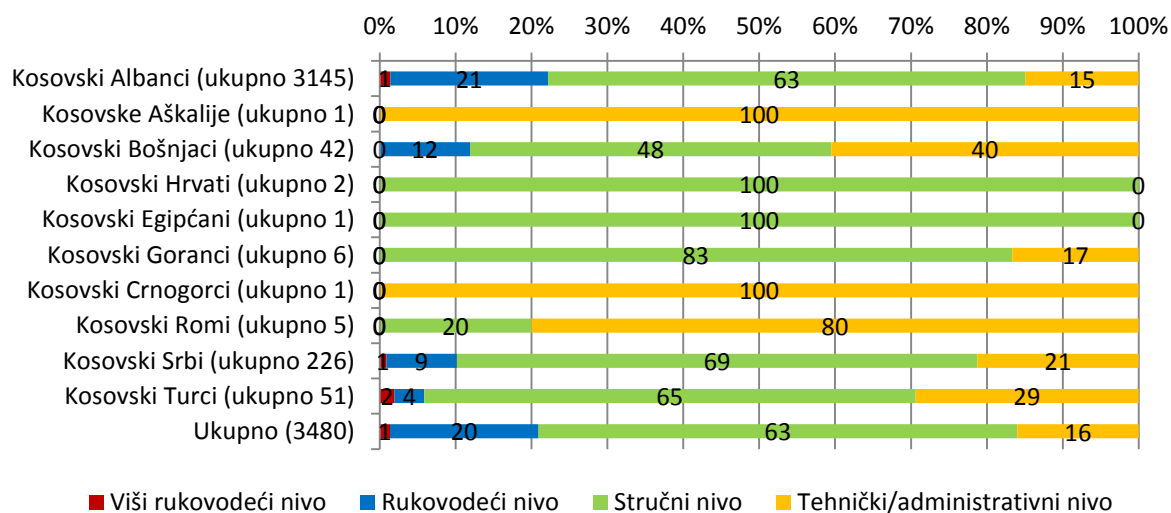
⁴⁰ Koja dopunjuje opciju 5.1.2.4 ili 5.1.2.5.

Slika C5. Procenat pozicija za svaku opciju koje zauzimaju pripadnici zajednica u brojčanoj manjini, po institucij

Slika C5 gore pokazuje da samo šest od procenjenih institucija centralnog nivoa ne ispunjavaju bilo koju od pet opcija.⁴¹

Slika C6. Raspodela radnih mesta koja zauzimaju različite zajednice po svakoj funkcionalnoj kategoriji za svaku zajednicu

Na slici C6 gore, raspodjela pozicija javne administracije u institucijama centralnog nivoa koje su procenjene pokazuje da od ukupnog broja pozicija javne administracije (3480), jedan posto je na višem upravnom nivou; 20 posto na upravnom nivou; 63 posto na profesionalnom nivou; i 16 posto na tehničko administrativnom nivou. Kada su podaci razvrstani za višeg upravnika i pozicija upravnog nivoa za svaku od Kosovskih zajednica kao proporcija od ukupnog broja držanih pozicija javne administracije od strane svake zajednice, slika pokazuje

⁴¹ Ministarstvo Ekonomskog Razvoja, Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja, Ministarstvo za Financije, Ministarstvo za Zdravstvo, Ministarstvo Pravde, Ministarstvo Trgovine i Industrije.

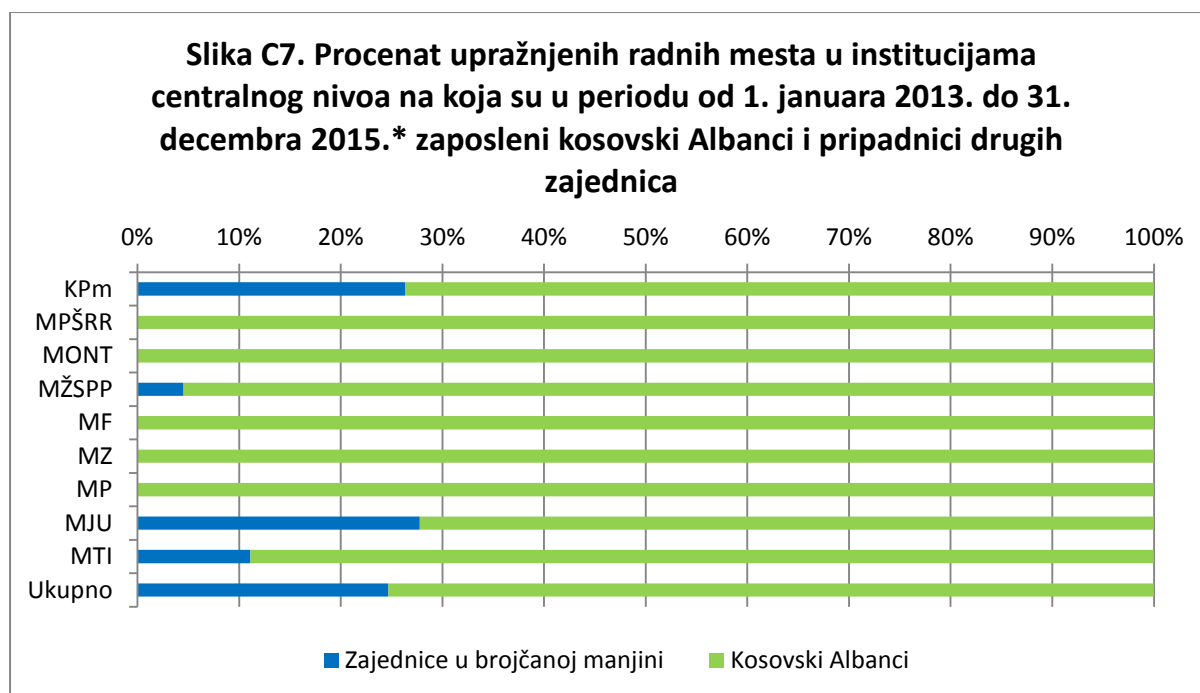

seledeće: od ukupno držanih pozicija od strane Kosovskih Albanaca (3145) jedan posto i odnosno 21 posto su u višem upravnom nivou; 12 od držanih pozicija od strane Kosovskih Bošnjaka su na upravnom nivou, jedan posto odnosno devet posto pozicija držanih od zajednice Kosovskih Srba su u višem upravnom i upravnom nivou, dok dva posto odnosno četiri posto od svih pozicija držanih od Kosovskih Turaka su na višem upravnom i upravnom nivou.

Kada se upoređuje zastupljenost muškaraca i žena unutar zajednica u raznim funkcionalnim kategorijama u ovim institucijama centralnog nivoa, obično podaci ne prikazuju velike razlike, i nema više ili manje zastupanje muškaraca ili žena u nijednoj posebnoj funkcionalnoj kategoriji. Izuzetak pravila je za Kosovske Albance zaposlene u centralnom nivou, sa muškarcima koji su zastupljeni u oba višem upravnom i upravnom nivou za razliku od žena.⁴²

3.1.3 Popunjena slobodna mjesta

Kako bi se osigurali da li su ili ne, institucije centralnog nivoa koje nemaju adekvatnu zastupljenost zajednice, uspešne u adresiranju pitanja, analiza je izvršena za proporciju slobodnih mjesta koja su popunjena sa zajednicama sa brojčanom manjinom na Kosovu upoređujući sa zajednicom Kosovskih Albanaca tokom perioda izvještavanja (1. januar 2013 do 31. decembra 2015 godine). Od svih 362 slobodnih mjesta koja su popunjena, 59 je popunjeno članovima zajednica u brojčanoj manjini, što znači 16 posto.

* Podaci slobodnih mjesta nisu bili dostupni za Skupštinu Kosova, Ured Predsednika, ili Ministarstvo za Ekonomski Razvoj.

Slika C7 gore pokazuje da od devet institucija gdje su podaci bili na raspolaganju koje imaju manje od deset posto od pozicija popunjenih od strane zajednica u brojčanoj manjini,⁴³ pet nije popunilo nijednu slobodnu poziciju u periodu izvještavanja sa kandidatom od strane

⁴² 28 posto muških Kosovskih Albanaca zapošljenih na centralnom nivou drže više rukovodeće pozicije ili rukovodeće pozicije u upoređenju sa 13 posto ženskih Kosovskih Albanci.

⁴³ Vidi *supra* note 29.

zajednica u brojčanoj manjini⁴⁴. One institucije koje su zaposlile članove zajednica su Ured Premijera, Ministarstvo za Javnu Administraciju i Ministarstvo Trgovine i Industrije sve koje su ispunile više nego deset posto od slobodnih mjesta tokom ovog perioda sa kandidatima iz zajednica brojčanih manjina. Sem toga, dvije od institucija sa najvećom proporcijom slobodnih mjesta ispunjenih od kandidata zajednica brojčane manjine već su dostigli prag od deset posto.⁴⁵

3.1.4 Prepreke za povećanje zastupljenosti zajednica u civilnoj službi na centralnom nivou

Što se tiče 12 institucija koje ne ispunjavaju minimum prag od deset posto za zastupništvo zajednica u civilnoj službi, najobičnije prepreke koje su pomenute od šefova osoblja su nedostatak kvalifikovanih aplikanata (ili zbog nedostatka obrazovanja ili nedostatka adekvatnog iskustva),⁴⁶ i nedostatak interesa od strane zajednica da konkurišu.⁴⁷ Zastupnik jednog Ministarstva je pomenuo pitanje priznavanja diplome od institucija na Srpskom jeziku kao prepreku.⁴⁸ OSCE je podigao ovu zabrinutost sa svima intervjuisanim zastupnicima i dok su osam institucija centralnog nivoa⁴⁹ izvijestili da znaju o kandidatima koji su aplicirali putem diploma Institucija na Kosovu Srpskog jezika, njima to nije izgledala kao prepreka, dajući do znanja da se te diplome smatraju važeće za cilj regrutovanja.

Zastupnici iz Konsultativnog Saveta Zajednica KSZ (CCC), Skupštinski Komitet za Prava i Interese Zajednica i Povratak (CRIC) i Ured za Zajednice i Povratak (UZP) su takođe pitane o njihovoj tački gledišta glavne prepreke za povećanje zastupljenosti zajednica u civilnoj službi. Dok je pomenut nedostatak kvalifikovanih aplikanata i pitanje priznavanje diploma iz Institucija na Srpskom jeziku, oni su takođe uvidjeli i opšti nedostatak slobodnih mjesta u civilnoj službi kao jedna od glavnih prepreka. Dalje, predstavnik iz CRIC je takođe pomenuo da zajednice često nemaju znanja o slobodnim mjestima kada se one objave.

3.2 Zastupljenost na opštinskom nivou

Kao što je navedeno u dijelu zakonskog okvira, proporcija zajednica u civilnoj službi za svaku opštinu mora biti u saglasnosti sa proporcijom zajednica koje stanuju u opštini. Svi šefovi osoblja u 24 opština koje zahtijevaju barem jednu poziciju civilnog službenika da bude rezervisana za zajednice u brojčanoj manjini koji su intervjuisani u Martu 2016 godine,

⁴⁴ Ministarstvo Za Poljoprivredu, Šumarstva i Ruralnog Razvoja (18 slobodnih radnih mjesta), Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije (22 slobodnih radnih mjesta), Ministarstvo za Financije (13 slobodnih radnih mjesta), Ministarstvo za Zdravstvo (16 slobodnih radnih mjesta), Ministarstvo Pravde (26 slobodnih radnih mjesta).

⁴⁵ Ministarstvo za Zajednice i Povratak, koje je ispunilo 13 slobodnih radnih mjesta od Januara 2013 god. Do Decembra 2015 godine sa članovima zajednice i Ministarstva za Rad i Socijalno Blagostanje, koji su ispunili 33 od 75 slobodnih radnih mjesta u istom periodu.

⁴⁶ Predstavnici od sledećih institucija pomenuli su ovaj razlog na otvorenom pitanju o preprekama za poboljšanje zastupanja zajednica u Civilnoj Službi: Ured Premijera, Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije, Ministarstvo Javne Administracije, Ministarstvo Trgovine i Industrije, Ministarstvo za Financije.

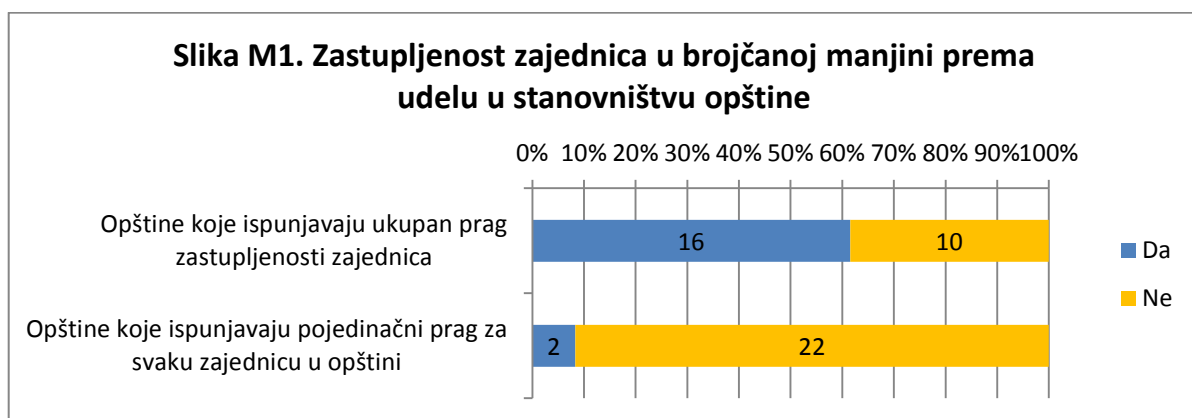
⁴⁷ Citirano od strane Ministarstva Kulture, Omladine i Sporta, Ministarstva Ekonomskog Razvoja, Ministarstva za Infrastrukturu, Ministarstva Trgovine i Industrije, Ministarstva za Zdravstvo. Predstavnici Ministarstva za Zdravstvo dodatno su predložili da je jedan mogući razlog za nedostatak aplikacija od člana zajednica je zato što članovi tih zajednica često žive van Prištine.

⁴⁸ Prema Šefu Osoblja pri Ministarstvu Obrazovanja, Nauke i Tehnologije, Kosovski Goranac koji je radio u Ministarstvu 14 godina, suočavao se sa problemima u pokušaju za unapređenje u svojoj karijeri zbog toga što je imao diplomu koju je izdala Obrazovna Institucija na Srpskom Jeziku. Vidi takođe *supra* note 7.

⁴⁹ Ured Predsjednika, Skupština Kosova, Ministarstvo Za Poljoprivredu, Šumarstva i Ruralnog Razvoja, Ministarstvo za Zajednice i Povratak, Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta, Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije, Ministarstvo za Infrastrukturu, Ministarstvo Lokalne Samouprave.

izvijestili su da su imali znanje o zakonskim obavezama zastupništva zajednica u Zakonu za javnu administraciju, i svi osim dvoje⁵⁰ izvijestili su znanje o Pravilniku 04/2010 o Procedurama za Fer i Proporcionalnu Zastupljenost ne većinskih u civilnoj službi. Međutim, saznanja pokazuju da su zajednice nedovoljno zastupljene u civilnoj službi u većini opština koje su bile obuhvaćene procjenom, a posebno pri procjeni zastupljenosti svake pojedine zajednice koja se nalazi u opštini. Nijedna opština nije izvijestila prijem ikakvih uputstava ili obuke iz institucija centralnog nivoa kako bi primijenili ove zakonske obaveze (posebno kako da ohrabrimo aplikante i povećamo nivoe zastupljenosti u civilnoj službi članova zajednice). Izgleda da zbog takvih odgovora da je prva preporuka od izvještaja OSCE 2013, da bi Ministarstvo Javne Administracije trebalo da preduzme aktivnosti za obuku kako bi se obezbjedilo da sve institucije za zaposlenje imaju kompletno znanje o relevantnim zakonskim i političkim okvirima koji regulišu pravičnu zastupljenost zajednica u civilnoj službi i obaveze koje one donose, što nije primijenjeno.

Slika M1 dole pokazuje proporciju opština koja ispunjavaju prag minimuma za svaku pojedinu zajednicu koja stanuje u opštini, kao i one koje ispunjavaju prag kada se kombinuju postoci svih zajednica.⁵¹

Grafikon pokazuje da 16 od 26 opština su opšte proporcije zajednica koja žive u opštini predstavlja barem još jednu poziciju u civilnoj službi za ispunjavanje praga minimuma za proporcionalno zastupanje u civilnoj službi.⁵² Od procjene 2013 godine, opština Istog/Istok sada ispunjavaju opšti prag za pozicije javne administracije.

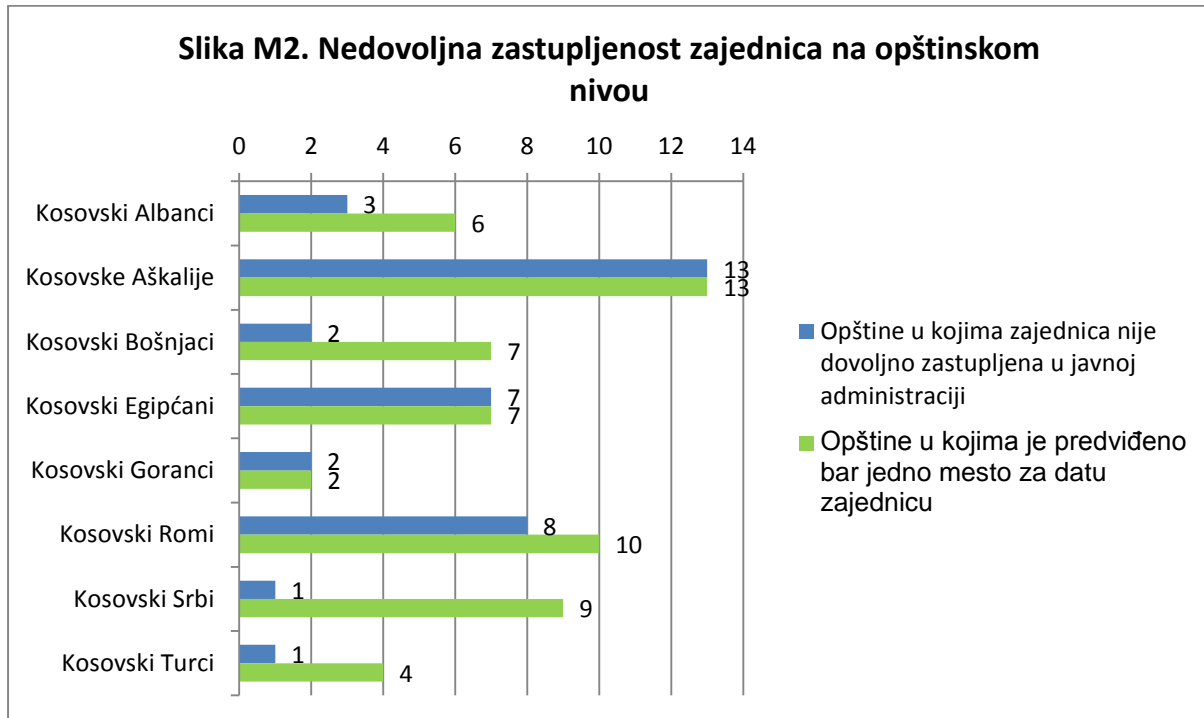
Kada je zastupljenost svake zajednice procjenjena pojedinačno, od 24 opština gdje je barem jedna zajednica u brojčanoj manjini imala je populaciju dovoljno veliku da zahtijeva barem

⁵⁰ Ranilug i Kosovo Polje.

⁵¹ Treba se navesti da opština Dragaš ne odvaja zajednice Kosovske Gorance od Kosovskih Bošnjaka u svojim zvaničnim registrima već umjesto toga stavlja članove obje zajednice kao Kosovske Bošnjake. Dok ova odluka ne utiče na nalaze opšteg zastupljanja što se tiče opštine Dragaš kao ukupan broj zajednica je ispod proporcije zajednica na popisu, iskrivljuje podatke o broju nedostalih pozicija za zajednicu Kosovskih Gorana pošto su neke pozicije registrovane kao da se drže od strane zajednice Kosovskih Bošnjaka a one su u stvari popunjene članovima zajednice Kosovskih Goranaca. Opštine u kojima nijedna zajednica nema dovoljan broj stanovništva kako bi dobila barem jednu poziciju u Civilnoj Službi za tu zajednicu: Vučitrn, Orahovac, Srbica, Parteš, Vitina, Glogovac, Junik, Mališevo, Kačanik i Elez Han. Opštine u kojima opšta proporcija zajednica koje žive u opštini predstavlja manje od jedne pozicije u Civilnoj Službi: Srbica, Parteš, Vitina, Glogovac, Junik, Mališevo, Kačanik, Elez Han i Orahovac.

⁵² Opštine u kojima opšti procenat zajednica zaposlenih u Civilnoj Službi susreće prag minimuma: Južna Mitrovica, Vučitrn, Lipljan, Kosovo Polje, Obilić, Klina, Istok, Dečane, Mamuša, Gnjilane, Kamenica, Klokot, Ranilug, Štrpce, Uroševac, Orahovac.

jednu poziciju javne administracije, samo dvije opštine su dostigle proporcionalno zastupanje od svake zajednice u brojčanoj manjini koja stanuje u opštini.⁵³ U druge 22 opštine, neke zajednice su bile previše zastupljene a druge nedovoljno upoređujući sa njihovom proporcijom stanovništva u opštini. Detaljnija procjena ove situacije je naglašena u Slici M2 koja sledi.⁵⁴

Kosovski Srbi su najzastupljenija zajednica u svim opštinama gdje stanuju kao brojčana manjina, osim opštine Novo Brdo gdje je zajednica Kosovskih Srba nedovoljno zastupljena. Prema kontrastu, Kosovski Gorani, Kosovske Aškalije i Kosovski Egipćani su nedovoljno zastupljeni u civilnoj službi u svakoj opštini gdje stanuju.⁵⁵ Nedovoljno zastupanje Kosovskih Aškalija je najistaknutije u Kosovo Polje gdje zajednica čini više nego devet procenata stanovništva ali je zastupanje u civilnoj službi samo dva posto. Za Kosovske Egipćane nedovoljno zastupanje je najznačajnije u Đakovici gdje zajednica čini više od pet posto stanovništva ali manje od dva procenta javne administracije. Situacija je slična i sa zajednicom Kosovskih Roma, gdje adekvatno zastupanje imaju samo u dvije od deset opština gdje oni stanuju u značajnim brojevima.⁵⁶ Za zajednice Kosovskih Albanaca i Kosovskih Turaka u brojčanoj manjini, adekvatno zastupanje postoji u većini opština gdje stanuju u velikom broju.⁵⁷ Za zajednicu Kosovskih Albanaca u Gračanici, nedovoljno zastupanje u

⁵³ Mamuša i Ranilug. Za pregled zastupanja zajednica u Civilnu Službu za svaku opštinu, sa odgovarajućim rezultatima popisa da prikažu stanovništva opština za svaku zajednicu, vidi Aneks M1.

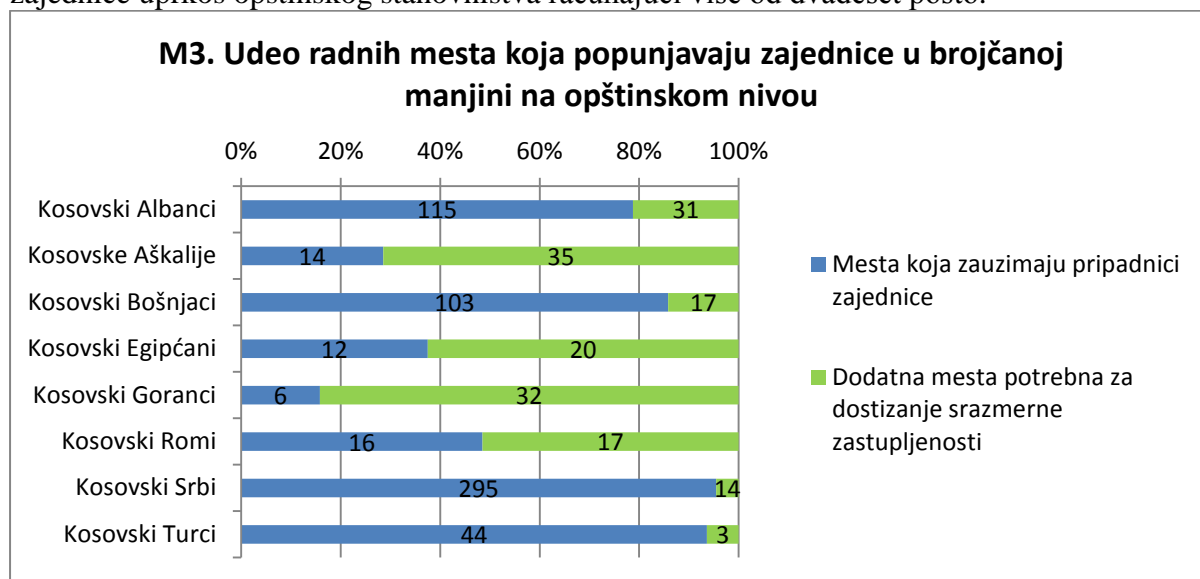
⁵⁴ Takođe vidi Aneks M1 za detaljne procjene zastupa za svaku zajednicu u svakoj opštini. Zajednice Kosovskih Hrvata i Crnogoraca nisu obuhvaćene u analizu pošto popis 2011 godine ih nije uključio kao odvojene zajednice, oni su takođe imali opciju da se izjasne kao "drugi", vidi takođe *supra* note 8.

⁵⁵ Zajednica Kosovskih Goranaca je pod zastupljane u Prizrenu i Dragašu. Zajednica Kosovskih Aškali je pod zastupljane u Južnoj Mitrovici, Podujevu, Prištini, Gračanici, Lipljanu, Kosovo Polju, Obiliću, Štimlju, Đakovici, Prizrenu, Orahovcu, Suvoj Reci i Uroševcu. Zajednica Kosovskih Egipćana je pod zastupljane u Kosovo Polje, Peć, Klina, Đakovica, Istok, Dečan i Orahovac.

⁵⁶ Zajednica Kosovskih Roma je pod zastupljane u Južnoj Mitrovici, Gračanica, Obilić, Peć, Đakovica, Prizren, Gnjilane, i Kamenica. Međutim, adekvatno je zastupljena u Lipljanu i Kosovo Polju.

⁵⁷ Zajednica Kosovskih Albanaca u brojčanoj manjini na opštinskom nivou je pod zastupljena u Gračanici, Klokotu i Štrpcu. Zajednica Kosovskih Turaka je nedovoljno zastupljena u Prištini.

civilnoj službi je značajno, sa manje od sedam posto od pozicija koje se ispunjavaju od ove zajednice uprkos opštinskog stanovništva računajući više od dvadeset posto.

Slika M3⁵⁸ pokazuje opšti broj pozicija koje bi svaka zajednica trebala imati kako bi se postigli nivoi zastupljenosti prema proporciji zajednica prema popisu 2011 godine (plava i zelena zajedno), sa plavim dijelom koji pokazuje pozicije koje su aktuelno popunjene sa članovima zajednice, a zeleni dio pokazuje broj pozicija koje nisu popunjene od strane ove zajednice.⁵⁹ Ove pozicije postoje ali ipak za sada se zadržavaju od članova drugih zajednica. Pri pregledu broja osnovanih pozicija u upoređenju sa proporcijom zajednica u popisu 2011 godine, 90 posto pozicija koje su potrebne za zajednicu Kosovskih Gorana kako bi se proporcionalno zastupali zadržavaju se od članova drugih zajednica.⁶⁰ Tabela takođe ilustruje veliki broj dodatnih pozicija koje bi bile potrebne za dopunu od strane članova Kosovskih Aškalija i Kosovskih Egipćana za dostizanje proporcionalnog zastupanja. Kontrastom zajednice Kosovskih Turaka i Kosovskih Srba imaju najviše proporcije popunjenih potrebnih pozicija.

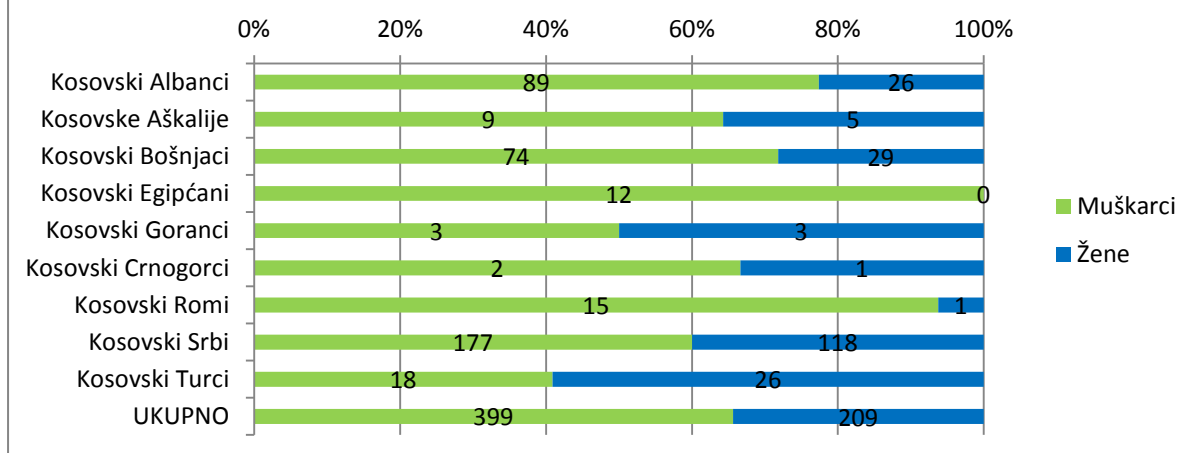
3.2.1 Rodna zastupljenost zajednica na opštinskom nivou

⁵⁸ Imajte na umu da obje zajednice Kosovskih Albanaca i Kosovskih Srba su uključene u ovim brojkama za opštine Klokot, Novo Brdo i Štrpce zbog spornog rezultata popisa, *supra* note 8. Šta više, Kosovski Albanci su klasifikovani u brojčanoj manjini u Gračanici, Mamuši i Ranilugu.

⁵⁹ Za pogled o nedostatku pozicija za svaku zajednicu u svakoj opštini, vidi Aneks M2.

⁶⁰ *Supra* note 51.

Slika M4. Odnos muškaraca i žena po zajednici u brojčanoj manjini

Slika M4⁶¹ otkriva da su žene stalno nedovoljno zastupljene, osim zajednice Kosovskih Goranaca koji imaju jednaku zastupljenost žena u civilnoj službi. Zajednice gdje su žene nedovoljno zastupljene je zajednica Kosovskih Egipćana, gdje nema zastupljenih žena. Uprkos tako lošem rodnom zastupanju, mjere ili koraci koji su donijeti za poboljšanje rodno zastupanja u civilnim službenicima koji su pripadali zajednici prijavljeni su u samo tri opštine.⁶²

3.2.2 Zastupljenost zajednica u svim funkcionalnim nivoima javne administracije na opštinskom nivou

Pravilnik 04/2010 kaže da na opštinskom nivou, raspodijela pozicija u smislu funkcionalnih kategorija u civilnoj službi trebalo bi takođe da reflektuje proporciju zajednica u datoj opštini.⁶³ Na opštinskom nivou, pozicije javne administracije podijeljene su na nivo uprave, profesionalni nivo i tehnički administrativni nivo.⁶⁴ Od 24 opština gdje proporcija zajednica koje stanuju u opštini predstavlja barem jednu poziciju javne administracije funkcionalne kategorije u proporciji sa zastupljenošću zajednica u opštinama,⁶⁵ međutim dalje opštine ne ispunjavaju prag za nijednu kategoriju.⁶⁶ Preostalih 16 opština samo ispunjava prag u jednoj ili više kategorija.⁶⁷

⁶¹ Ova slika obuhvata samo pozicije članova zajednica u brojčanoj manjini na opštinskom nivou. Imajte na umu da su pozicije Kosovskih Albanaca i Kosovskih Srba obuhvaćene u ovim slikama za opštine Klokot, Novo Brdo i Štrpce zbog spornih rezultata popisa, vidi *supra* note 8.

⁶² Istok, Klina i Gnjilane su preduzele mjere koje su otišle iznad obaveza objavljivanja slobodnih mjesta za ravnopravne mogućnosti zaposlenja i očekuju aplikacije kako od muškaraca i žena podjednako kao što je predviđeno od strane Ministarstva Javne Administracije Pravilnik 02/2010 o Procedurama Rekrutovanja u Civilnoj Službi, 20 Septembar 2010 god, ali nije dato više detalja od tih opština kako bi znali koje su to mjere bile.

⁶³ Vidi Član 6.1.2, *supra* note **Error! Bookmark not defined..**

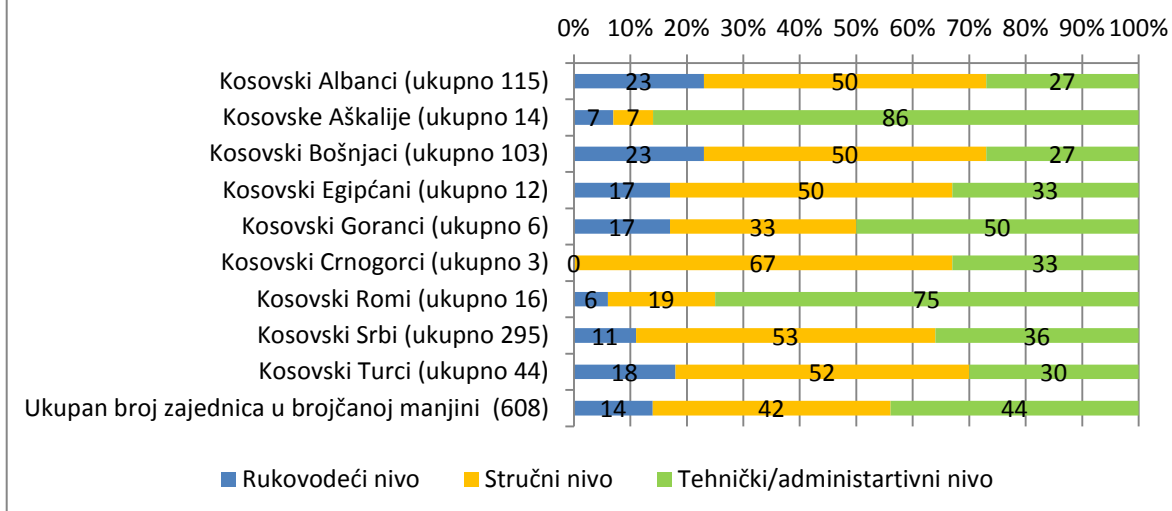
⁶⁴ *Supra* note 34.

⁶⁵ Dečan, Gnjilane, Lipljan, Mamuša, Ranilug, Štrpce.

⁶⁶ Đakovica, Podujevo, Suva Reka.

⁶⁷ Južna Mitrovica, Priština, Gračanica, Kosovo Polje, Obilić, Štimlje, Peć, Klina, Istok, Prizren, Dragaš, Kamenica, Klokot, Novo Brdo i Uroševac.

Slika M5. Podela mesta po funkcionalnoj kategoriji za svaku zajednicu u brojčanoj manjini na opštinskom nivou (procenat)

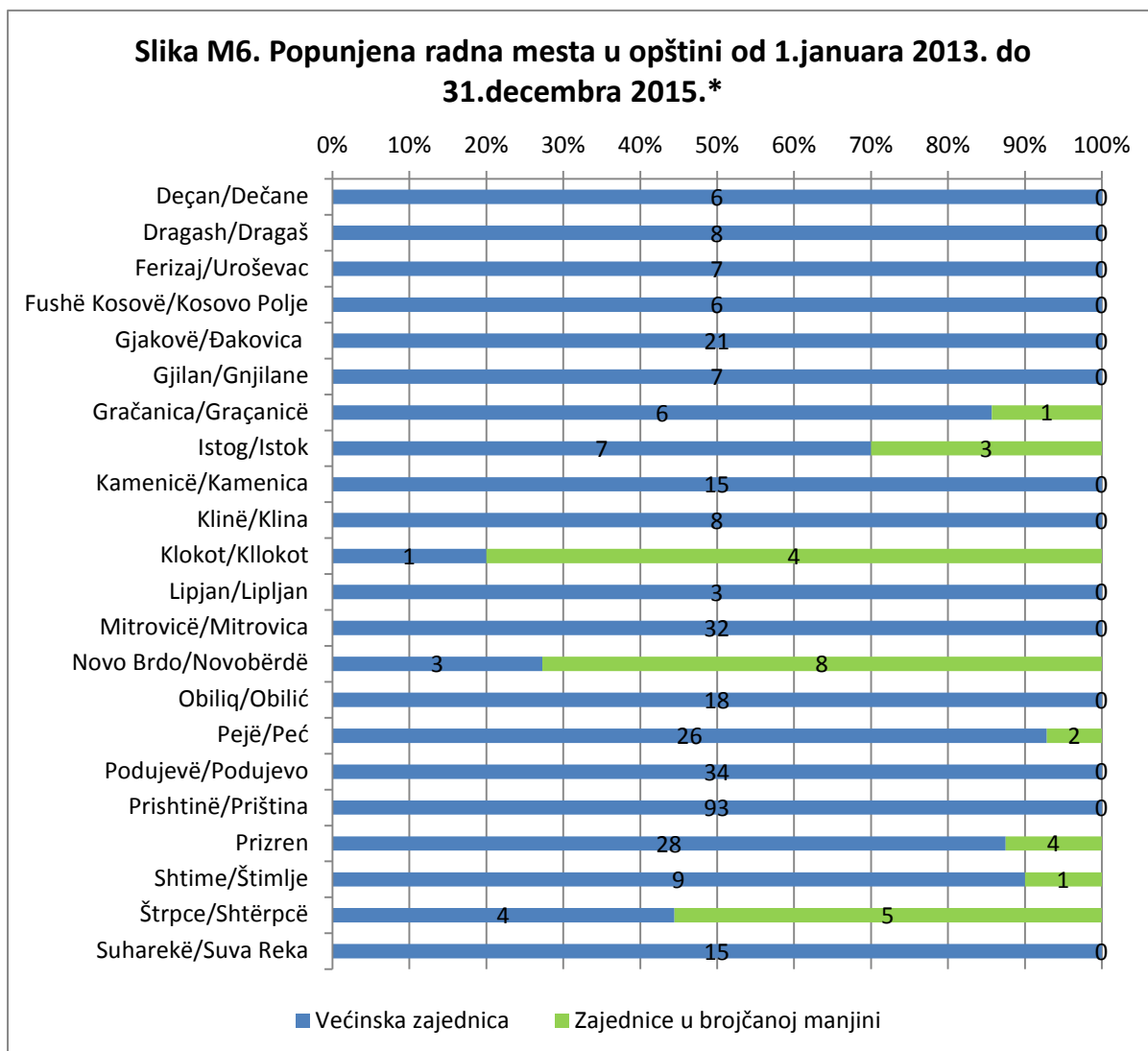

Dok se zakonske obaveze na opštinskom nivou tiču samo proporcije zajednica u svakoj opštini, neki opšti trendovi u smislu raspodjele pozicija za svaku zajednicu mogu se vidjeti na slici M5.⁶⁸ Opšta raspodjela pozicija javne administracije širom svih 34 procenjenih opština (kada total za pozicije koje drže članovi zajednica kako u manjini tako i većina na opštinskom nivou i kad su one kombinovane) može da se objasni kao što slijedi: 17 posto na pozicije Upravnog nivoa; 49 posto na pozicije profesionalnog nivoa; i 34 posto na tehničko administrativnom nivou. Upoređujući sa ukupnim prosjekom, zajednice Kosovskih Roma i Kosovskih Aškalija su nedovoljno zastupljene i skoro su ekskluzivno zaposleni na tehničko administrativnom nivou. Ove zajednice su itekako nedovoljno zastupljene u apsolutnim brojevima. Na primjer, prelom pozicija pokazuje da zajednica Kosovskih Roma u Gnjilanu i zajednica Kosovskih Aškalija u Kosovom Polju, značajno su nedovoljno zastupljeni u civilnoj službi u opštinama, i zaposleni su samo na tehničko administrativnom nivou.

3.2.3 Popunjena slobodna mjesta

Slika M6 raspodjeljuje broj slobodnih mjesta koje treba ispuniti svaka opština a koja ne ispunjava minimalni prag za zaposljenje članova zajednice u brojčanoj manjini (kada se zastupništvo svake zajednice procjenjuje odvojeno) između 1. januara 2013 i 31. decembra 2015 godine, od strane članova zajednice u brojčanoj manjini i većine na opštinskom nivou.

⁶⁸ Ova slika sadrži samo pozicije držane od članova zajednica u brojčanoj manjini na opštinskom nivou. Imajte na umu da su obje zajednice Kosovski Albanci i Kosovski Srbi obuhvaćeni u slikama za opštine Klokot, Novo Brdo i Štrpce zbog osporavanja rezultata popisa, vidi *supra* note 8. Kosovski Albanci su klasifikovani kao zajednica u brojčanoj manjini u Gračanici, Mamuši, Partešu i Ranilug.

*Za opštine koje ne ispunjavaju minimum praga za pojedino zastupništvo zajednica u civilnoj službi.

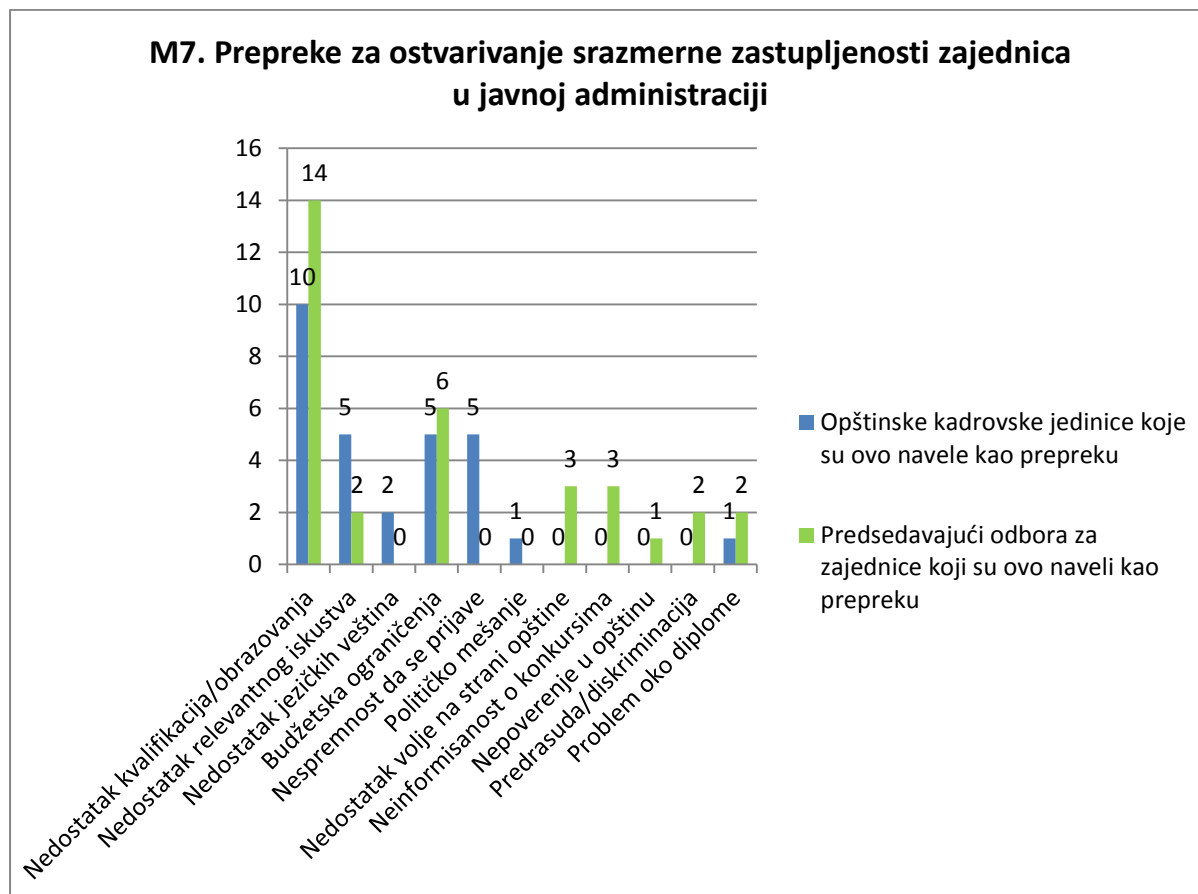
Grafikon pokazuje da od 22 opštine koje ne ispunjavaju minimalni prag za pojedinačno zastupništvo zajednica u civilnoj službi, 14 njih nije popunilo nijednu poziciju u periodu izvještavanja sa kandidatom člana zajednice u brojčanoj manjini.⁶⁹ Za opštinu Istok regrutovanje članova zajednica u brojčanoj manjini u periodu izvještavanja rezultirala je da sada opština ispunjava opšti prag za pozicije javne administracije što nije bio slučaj u procjeni 2013 godine.

⁶⁹ Dečan, Dragaš, Uroševac, Kosovo Polje, Đakovica, Gnjilane, Kamenica, Klina, Južna Mitrovica, Lipljan, Obilić, Podujevo, Priština i Suva Reka, koje su ispunile sva slobodna radna mjesta sa aplikantima iz Zajednice Kosovskih Albanaca.

3.2.4 Prepreke za povećanje zastupljenosti zajednica u civilnoj službi na opštinskom nivou

Oba rukovodioca, šefovi osoblja opštinskih jedinica i glavni komiteti za zajednice iz 24 procenjenih opština upitani su šta misle da su najveće prepreke dostizanja zahtevane proporcionalne zastupljenosti zajednica u civilnoj službi. Slika M7 ističe odgovore.

Za obje grupe ispitanika, najuobičajeniji odgovor je bio isti sa onim koji je dat vezano za zastupljenost na centralnom nivou, npr. da potencijalnim kandidatima nedostaju potrebne kvalifikacije. Drugi najuobičajeniji odgovor je bio da su opštine ograničene od strane centralnog nivoa u vezi broja zaposlenih koji mogu da se regrutuju zbog budžetskih ograničenja. Za predstavnike opštinskih jedinica osoblja, većina prepreka za veći stepen zaposlenja civilnih službenika pripadnika zajednica je u vezi nedostatka dovoljnih aplikacija ili potencijalnih aplikanata, uključujući i nedostatak profesionalnog iskustva ili jednostavno nespремnost da se prijave za takve pozicije. Odgovori predsedavajućih komiteta za zajednice malo se razlikuju od predstavnika opštinskog nivoa. Iako su priznali nedostatak kvalifikacija i budžetska ograničenja, oni su takođe napomenuli i nedostatak spremnosti a možda i predrasude od opštine za zaposlenje članova zajednica, kao i nedostatak aplikacija pripadnika zajednica zbog nedostatka svijesti o slobodnim mjestima. Predsedavajući komiteta za zajednice iz dvije opštine istakli su pitanje priznavanja diploma iz institucija Srpskog jezika kao prepreku za veću regrutaciju aplikacija pripadnika zajednica.⁷⁰ Šefovi jedinice osoblja u šest opština izjavili su da je opština primila aplikacije od članova zajednica sa univerzitetskom diplomom ili diplomom srednje škole iz institucija Srpskog jezika na

⁷⁰ Dragaš i Gnjilane.

Kosovu.⁷¹ Međutim, ovo je pomenuto samo kao prepreka od strane šefa osoblja u Južnoj Mitrovici. Dalje, predsjedavajući komiteta za zajednice iz dvehu opština izvestili su da su primili ili su znali za žalbe od strane zajednica u vezi slabe objave slobodnih radnih mjesta u civilnoj službi.⁷² Pet predsjedavajućih komiteta za zajednice izvijestilo je prijem žalbi članova zajednica u vezi nedostatka mogućnosti da se zaposle u civilnoj službi po njihovim opštinama.⁷³ Dalje, šest predsjedavajućih KZ izvestili su da su dali preporuke skupštini opštine za povećanje zastupljenosti zajednica u civilnoj službi u njihovim opštinama.⁷⁴ KZ u Peći je izvestilo da je slaba rodna zastupljenost zajednica u javnoj administraciji diskutovana tokom jedne tačke dnevnog reda skupštine. Kada su pitani za poseban primjer člana zajednice koji je aplicirao za poziciju javne administracije u njihovoj opštini, samo šest predsjedavajućih komiteta za zajednice dalo je informacije o procesu regrutovanja iz perspektive zajednica.⁷⁵

4. ANALIZE POŠTENOG REGRUTOVANJA I PREDUZETE MJERE POZITIVNIH AKCIJA

Prema članu 4.4 i članu 12 Pravilnika 04/2010, kako bi se dostigla proporcionalna zastupljenost zajednica, sve institucije javne administracije na oba nivoa lokalnog i centralnog obavezne su da preduzmu pravične mjere regrutovanja, uključujući: čineći posebne napore da se identifikuju i prikupljaju aplikacije za slobodna mjesta od strane nedovoljno zastupljenih zajednica; razvoj programa obuke na poslu za uobičajene ugrožene zajednice; pružanje obuka za osoblje o politikama anti diskriminacije; uključujući 'izjave podsticanja' u objavama za slobodna mjesta za podsticanje aplikacija u zonama gdje su zajednice nedovoljno zastupljene i osigurati da jedan član regrutnog veća bude iz zajednice koja nije u većini.

U dodatku njihovih mjera za regrutovanje koje su istaknute u članu 4.4 i 12 Pravilnika, koje bi trebalo da se preduzmu od svih zapošljavajućih institucija član 11 Pravilnik 04/2010 ističe mjere pozitivnih akcija koje bi trebalo da se preduzmu samo od institucija koje nemaju

---

⁷¹ Južna Mitrovica, Štrpce, Ranilug, Novo Brdo, Klokot i Gračanica.

⁷² U Dragašu, predsjedavajući KZ-a, je izvijestio da je upoznat sa žalbom člana skupštine ne većinske zajednice tokom jedne od opštinskih zasjedanja u vezi jednog slobodnog radnog mjesta koje je bilo objavljeno sa isteklim rokom za aplikacije; u Kosovo Polju, predsjedavajući KZ-a, je prijavio da se jedna žena iz Romske zajednice žalila da opštinska Veb stranica ne objavljuje slobodna radna mjesta na Srpskom jeziku i informacije najčešće nisu rasprostranjene među zajednicama u brojčanoj manjini.

⁷³ Dečan, Đakovica, Podujevo, Novo Brdo i Klokot. Nikakvih detalja nije pruženo od strane ovih opština o tome šta se mislilo sa nedostatkom mogućnosti.

⁷⁴ Đakovica, Peć, Južna Mitrovica, Podujevo, Priština i Štimlje.

⁷⁵ U Kamenici, gdje gdje je zajednica Kosovskih Roma nedovoljno zastupljena u Civilnoj Službi, predsjedavajući KZ-a, je izjavio znanje o Kosovskim Srbima i Romima koji su aplicirali za pozicije. Dok su neke bile uspješne a neke ne, iskustvo tih kandidata je bilo da je proces regrutovanja bio visoko politizovan i zasnovan na nepotizmu i političkoj ili etničkoj pripadnosti. U Novom Brdu predsjedavajući KZ-a, je rekao da je primio žalbu od člana zajednice Kosovskih Albanaca koji je aplicirao za poziciju ali je izvještavao o neregularnostima u procesu regrutovanja gdje prema kandidatu, uspešni kandidat nije imao relevantnog iskustva. U Gračanici, gdje su zajednice Roma i Albanaca znatno nedovoljno zastupljene u Civilnoj Službi, predsjedavajući KZ-a, je izvestio da je znanje kandidata iz ove dvije zajednice neuspješno apliciranje za pozicije, ali predsjedavajući nije imao nikakve informacije o razlogu zašto su aplikanti bili neuspješni. U Dragašu, gdje je zajednica Kosovskih Goranaca nedovoljno zastupljena, predsjedavajući KZ-a, kazao je da zna za člana ove zajednice sa univerzitetskom diplomom koji je neuspješno aplicirao za poziciju u Civilnoj Službi ali nije imao nikakve informacije vezano za razlog povodom toga. Izvještavana iskustva predsjedavajućih KZ-a, Podujevo, Đakovica i Klokot su bila malo pozitivnija, koji su izvijestili da iako imaju saznanja o neuspješnim kandidatima iz zajednica, nije bilo nikakvih posebnih žalbi o procesu regrutovanja.

adekvatnu zastupljenost zajednica, za postizanje proporcionalne zastupljenosti zajednica, i predviđa da bi institucije trebale da preduzmu barem šest od 14 istaknutih mjera. Mjere se odnose na podržavanje regrutovanja, preduzimanja promotivnih aktivnosti, izgradnju kapaciteta i podizanja svijesti kao i doseg.

Sledeći dio ističe mjere koje se trebaju preduzeti od strane zapošljavajućih institucija na oba nivoa, lokalnom i centralnom. Pošto nema zakonske jasnoće o tome koje bi se mjere trebale koristiti od strane svih institucija, i koje bi trebalo da se primijenjuju od onih koji nisu postigli pravičnu zastupljenost, izvještaj će procjeniti sve institucije u vezi preduzimanja pravičnih mjera regrutovanja i da se fokusira na institucije koje ne dostižu prag u vezi zastupljenosti zajednica za njihovu implementaciju mjera pozitivnih akcija.

4.1 Implementacija poštenog regrutovanja i mjera pozitivnih akcija kod procjenjenih institucija centralnog nivoa

Na centralnom nivou, usaglašenost sa obavezama u vezi mjera za pravično regrutovanje istaknutih u članu 4.4 i 12 Pravilnika 04/2010 je visoka. Svih 18 institucija centralnog nivoa uključenih u ovu procjenu objavljuje slobodna mjesta na oba zvanična jezika i 16 od 18 uključuju bilješku o pravičnoj i proporcionalnoj zastupljenosti zajednica koji nisu u većini u svim objavama slobodnih mjesta.⁷⁶ Od ovih institucija, 16 se takođe slaže sa zahtjevima⁷⁷ da se osigura da jedan član vijeća regrutovanja bude iz zajednice koja nije u većini.⁷⁸ Samo Ured Premijera i Ured Predsjednika poštuju član 4.4.2 Pravilnika da “adresiraju rezultate dugoročne diskriminacije razvijajući program obuka na poslu za uobičajeno ugrožene zajednice”.

Što se tiče implementacije mjera pozitivnih akcija za postizanje proporcionalne zastupljenosti kao što je istaknuto u članu 11 Pravilnika,⁷⁹ slika C8 koja slijedi pokazuje broj preduzetih mjera od strane svake institucije.

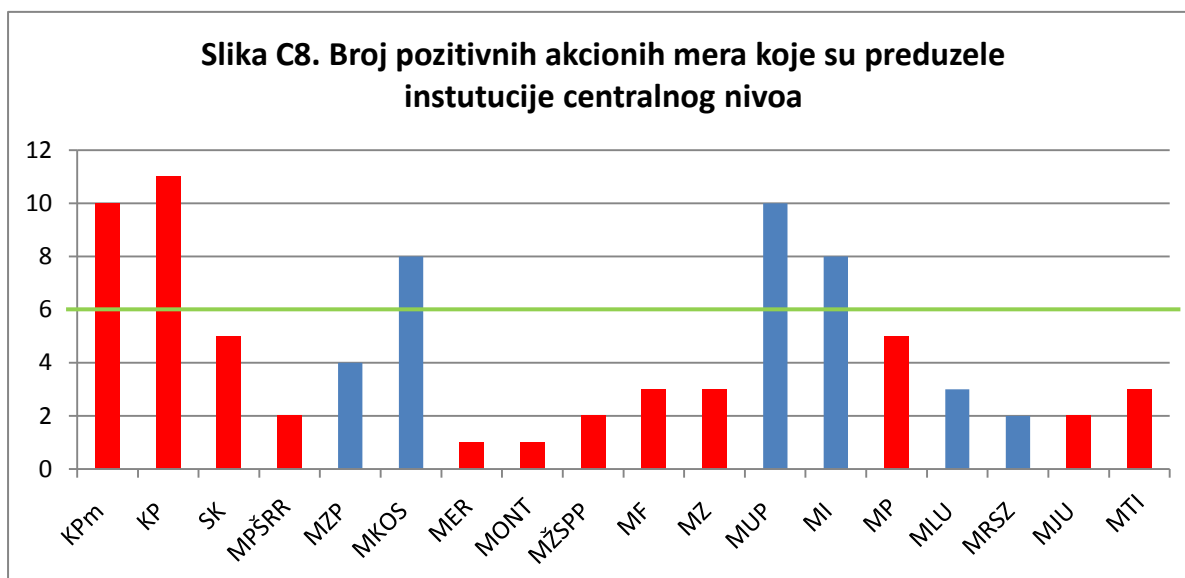
---

⁷⁶ Predstavnik Ministarstva za Poljoprivredu, Šumarstva i Ruralnog Razvoja je izvjestio da nije bilo zakonske obaveze da se mjere preduzmu i predstavnik Ministarstva Sredine i Prostornog Planiranja je izjavio da nikakva takva objava nije bila uključena zato što su svi stanovnici Kosova podstaknurti da apliciraju za sva slobodna radna mjesta u ovom Ministarstvu.

⁷⁷ Prema Članu 12.1.2 Pravilnika 04/2010, vidi *supra* note **Error! Bookmark not defined.**

⁷⁸ Ministarstvo Zdravstva i Ministarstvo Trgovine i Industrije izjavile su da je razlog za neslaganje sa ovim zahtjevom što nemaju kvalifikovanih članova zajednica za mjesto u regrutnom vijeću, kao što Član 7.1 Pravilnika MJA 02/2010 o Procedurama za Regrutovanje u Civilnoj Službi (*supra* note 62) navodi da vijeće treba da bude sastavljeno od zaposlenih koji imaju pozicije koje su više nego pozicija koja je slobodna.

⁷⁹ *Supra* note **Error! Bookmark not defined.**

Grafikon pokazuje da od 12 institucija koji ne dostižu prag od deset posto za zastupljenost zajednica (u crvenoj boji),⁸⁰ samo dvije su preduzele više nego šest minimalnih mjera tokom perioda izvještavanja.⁸¹ Šta više, od 12 institucija koje zapošljavaju najnižu proporciju zajednica takođe su rangirane u one koje su preduzele najmanji broj pozitivnih mjera.⁸² Ovi nalazi pokazuju da institucije gdje je proporcija zajednica zaposlenih manja od deset procenata nisu bile uspješne u poštivanju zakonskih okvira primijenivši pozitivne mjere za povećanje zastupljenosti zajednica.⁸³

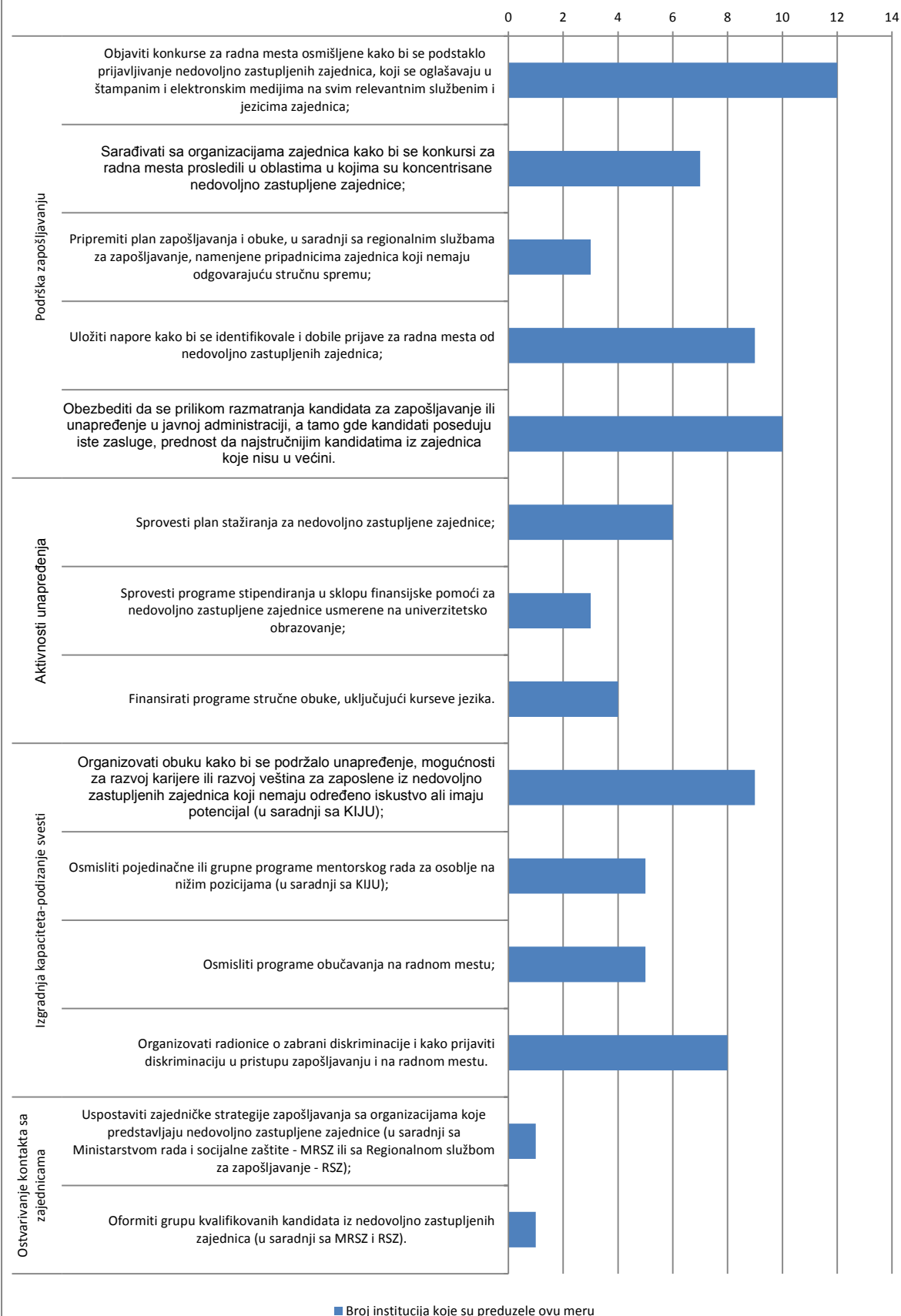
⁸⁰ Ured Premijera, Ured Predsjednika, Skupština Kosova, Ministarstvo Za Poljoprivredu, Šumarstvo i Ruralni Razvoj, Ministarstvo Ekonomskog Razvoja, Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije, Ministarstvo za Financije, Ministarstvo za Zdravstvo, Ministarstvo Pravde, Ministarstvo Javne Administracije, Ministarstvo Trgovine i Industrije. Institucije prikazane u plavom već dostižu prag od deset posto pa nisu prema tome zakonski obavezne da preduzimaju nijedne od mjera pozitivnih akcija.

⁸¹ Ured Premijera i Ured Predsjednika.

⁸² Na primjer, Ministarstvo Ekonomskog Razvoja zapošljava manje od jedan posto zajednica i preduzela je samo jednu pozitivnu mjeru. Slično, Ministarstvo za Financije i Ministarstvo za Zdravstvo zapošljavaju manje od dva posto zajednica i svaka je preduzela tri mjere.

⁸³ Za pregled pozitivnih akcionih mjera preduzetih od strane svake institucije centralnog nivoa, vidi Aneks C2.

Slika C9. Pozitivne akcione mere koje su sprovele institucije centralnog nivoa

Slika C9 pokazuje da je najviše preduzeta mjera tokom perioda izvještavanja (1 januar 2013. god – 31. decembar 2015. god) objava slobodnog mjesta putem štampanih i emitovanih medija na svim relevantnim i zvaničnim jezicima zajednica, i da mjere koje se vezuju za dostižne aktivnosti su posebno slabo primijenjene.

U cilju pomoći primijenjivanja pozitivnih mjera, Pravilnik 04/2010 takođe određuje zadatak civilnog službenika koji će imati ovlaštenje, resurse, podršku i pristup višem rukovodstvu za omogućavanje primjene pravilnika.⁸⁴ Samo četiri od procjenjenih institucija imali su civilnog službenika određenog za ovaj cilj.⁸⁵ Slično, alokacija adekvatno budžetiranih resursa za primjenu pozitivnih mjera (koji je takođe bio jedan od preporuka prethodnog izvještaja OSCE-a) izvještavano je samo u četiri procjenjenih institucija, od kojih dvije već ispunjavaju prag od deset posto.⁸⁶ Nedostatak alokacije budžeta takođe objašnjava manje frekventnu primjenu mjera kojima su potrebni finansijski resursi, kao što su prakse ili trening šeme za članove zajednica. Pravilnik 04/2010 takođe zahteva od šefova osoblja da redovno procjenjuju primjenu Pravilnika.⁸⁷ Od procjenjenih institucija, deset je izvestilo da su u toku primjene tih mjera.⁸⁸

4.2 Implementacija poštenog regrutovanja i mjere pozitivnih akcija na opštinskom nivou

Što se tiče posvijećenosti pravičnih mjera regrutacije istaknutih u članu 4.4 i članu 12 Pravilnika 04/2010, opšte poštovanje na opštinskom nivou je relativno visoko. Sve opštine koje su procjenjene objavljuju slobodna mjesta na zvaničnim jezicima na opštinskom nivou, i 20 od 24 opština uključuju zahtijevanu “bilješku o poštenoj proporcionalnoj zastupljenosti nevećinskih zajednica” u svim formama objava slobodnih mjesta.⁸⁹ Sedamnaest opština su u složnosti sa zahtjevom da imaju jednog člana regrutnog vijeća od ne većinske zajednice.⁹⁰ Najobičniji dat razlog za nepoštivanje ove odredbe je nedostatak kvalifikovanog osoblja.⁹¹ Samo sedam od procjenjenih opština je razvilo programe obuke na poslu zbog adresiranja rezultata dugoročne diskriminacije uobičajeno ugrožene zajednice da se poboljša njihovo stanje da apliciraju i konkurišu za unapređenja, što je bilo jedna od preporuka izvještaja OSCE-a iz 2013 godine.⁹² Dok nije bilo prepreka za primjenu ove mjere, pet od 24 intervjuisanih šefova osoblja istakli su ovu mjeru kao ne relevantnu pošto su oni već imali barem jednog od tih člana zajednica zaposlenog u civilnoj službi.⁹³

⁸⁴ *Supra* note **Error! Bookmark not defined.**, Član 11.4.

⁸⁵ Ured Premijera, Ministarstvo za Infrastrukturu, Ministarstvo Trgovine i Industrije, i Ministarstvo za Financije. Pošto od ovih institucija, samo Ministarstvo za Financije je dostigla minimum praga od deset posto, efektivnost ove mjere je postavljena pod znakom pitanja.

⁸⁶ Ured Predsjednika i Skupština Kosova ne ispunjavaju prag od deset posto, dok Ministarstvo za Zajednice i Povratak, i Ministarstvo Unutrašnjih Poslova ispunjavaju.

⁸⁷ Prema Član 13 Pravilnika, vidi *supra* note **Error! Bookmark not defined.**

⁸⁸ Ured Premijera, Ured Predsjednika, Skupština Kosova, Ministarstvo Za Poljoprivredu, Šumarstva i Ruralnog Razvoja, Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, Ministarstvo za Infrastrukturu, Ministarstvo Pravde, Ministarstvo Trgovine i Industrije, i Ministarstvo za Financije .

⁸⁹ Vidi Član 12 (1)(1.1) Pravilnika 04/2010 (*supra* note **Error! Bookmark not defined.**); opštine koje se nisu složile su Južna Mitrovica, Mamuša, Novo Brdo i Klokot.

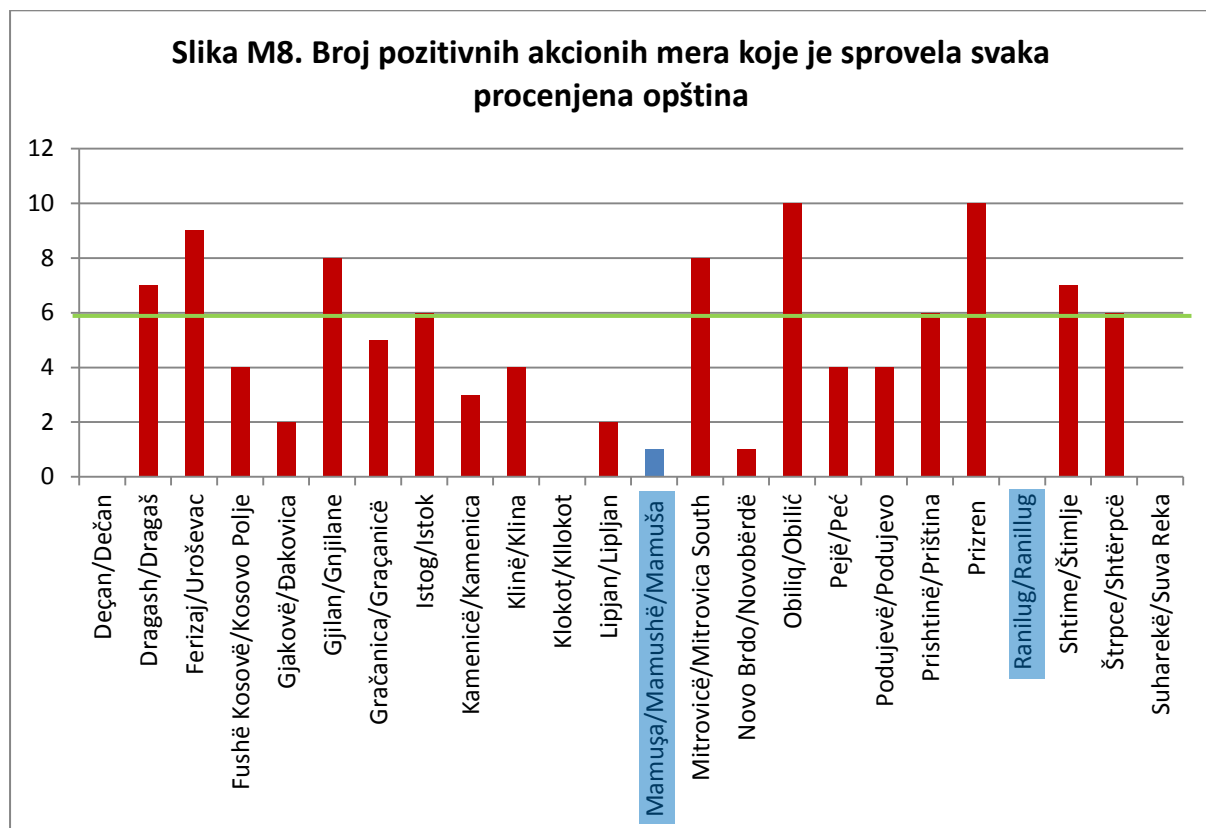
⁹⁰ Vidi Član 12 (1)(1.2) Pravilnika 04/2010 (*supra* note **Error! Bookmark not defined.**); opštine koje se nisu složile su: Južna Mitrovica, Podujevo, Suva Reka, Uroševac, Lipljan, Gračanica i Obilić.

⁹¹ U slučaju Podujeva Šef Jedinice Osoblja je izjavio da prema njegovom znanju, ne postoji takva obaveza. U Lipljanu i Obiliću ova odredba se prati samo onda kada je kandidat iz nevećinske zajednice.

⁹² Vidi Član 4(4.2) Pravilnika 04/2010 (*supra* note **Error! Bookmark not defined.**), Đakovica, Istok, Peć, Podujevo, Gnjilane, Priština i Štimlje.

⁹³ Kao što je izvješteno od strane Šefova osoblja u Novom Brdu, Južnoj Mitrovici, Peći, Lipljanu i Mamuši.

U vezi implementacije mjera pozitivnih akcija za postizanje poštene i proporcionalne zastupljenosti kao što je istaknuto u članu 11 Pravilnika, slika M8 pokazuje broj preduzetih mjera od strane svake opštine.

Od 24 procenjenih opština, samo Mamuša i Ranilug (istaknuti u plavoj boji) imaju zahtijevani nivo zastupljenosti zajednica u civilnoj službi (kada se podijeli po svakoj zajednici koja stanuje u opštini). Slika M8 pokazuje da od 22 opština koje ne ispunjavaju minimum praga (pokazan u crvenoj boji), samo deset je preduzelo barem minimum od šest posebnih akcionih mjera potrebnih prema zakonodavstvu.⁹⁴ Šefovi jedinice osoblja i devet od 24 opština pokazalo je da oni smatraju zastupljenost zajednica u svojim opštinama adekvatnim⁹⁵ pa su prema tome izjavili da nema potrebe da se posebne mjere primenjuju.⁹⁶ Takođe vrijedi pomenuti da su samo dva predsjedavajuća komiteta za zajednice bili upoznati o preduzimanju nekih pozitivnih mjera od strane opštine za poboljšanje ili očuvanje poštene proporcionalne zastupljenosti zajednica.⁹⁷ U oba ova slučaja, inicijative su obuhvatale MOCR raspodelu objave slobodnih radnih mjesta po zajednicama gdje oni žive. Uprkos niskoj složenosti sa ovim aspektom legislacije predstavlja značajno poboljšanje situacije od one koja je bila u izvještaju 2013 godine, gdje nijedna od opština nije primjenjivala šest ili više od zahtevanih mjera.⁹⁸

⁹⁴ Vidi Član 11, *supra* note **Error! Bookmark not defined.**; Istok, Južna Mitrovica, Dragaš, Prizren, Uroševac, Štrpce, Gnjilane, Priština, Štimlje, Obilić.

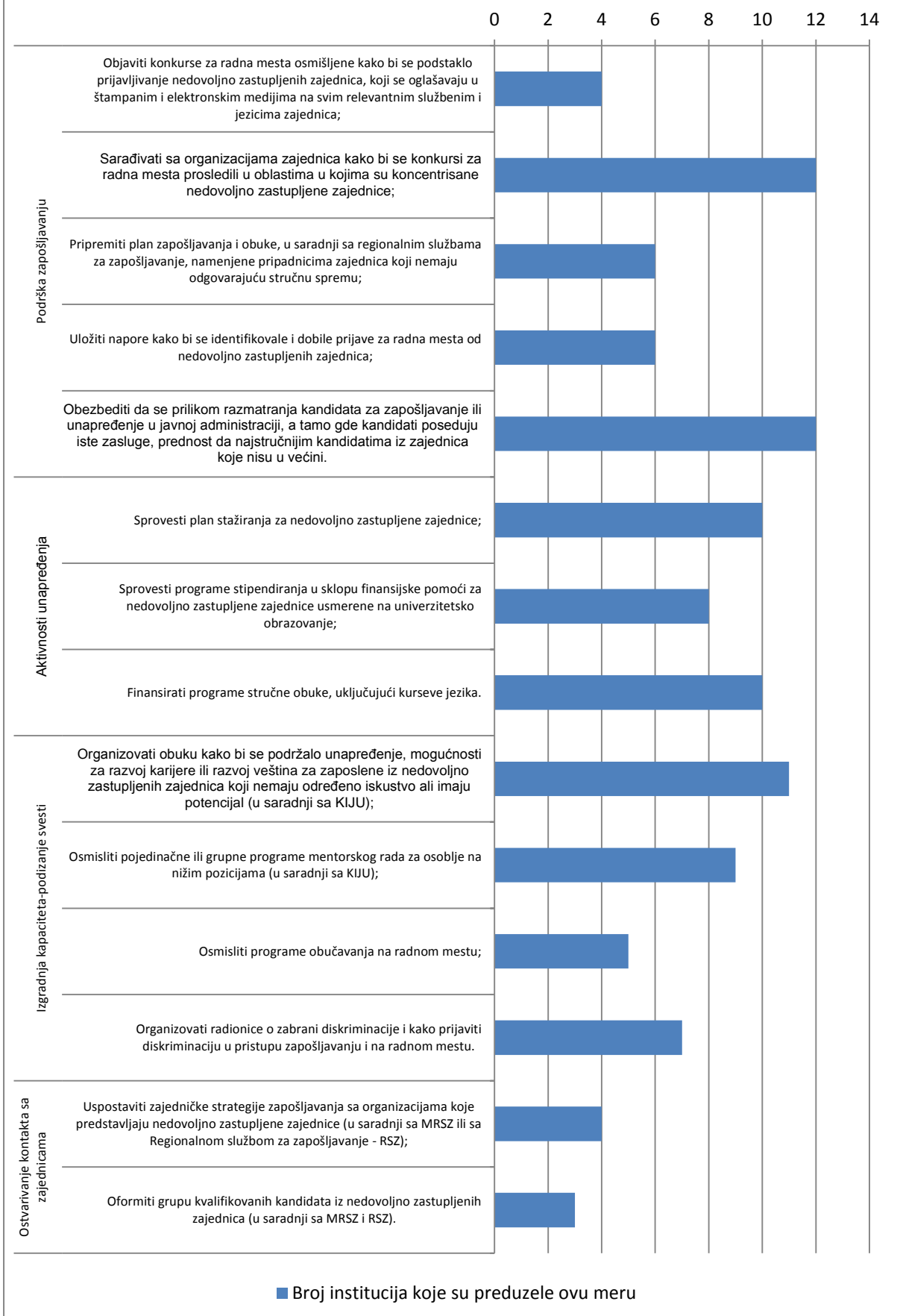
⁹⁵ Osam od devet pomenutih opština dostižu opšti procenat zastupljanja zajednica ali ne za svaku pojedinu zajednicu. Novo Brdo ne dostiže nijedan prag.

⁹⁶ Južna Mitrovica, Uroševac, Štrpce, Gnjilane, Kamenica, Novo Brdo i Obilić kao i Mamuša i Ranilug.

⁹⁷ Štimlje i Priština.

⁹⁸ Za pregled preduzetih mjera pozitivnih akcija od svake opštine, vidi Aneks M4.

Slika M9. Pozitivne mere koje su sprovele procenjene opštine

Slika M9 pokazuje da na opštinskom nivou, aktivnosti dosega se retko primjenjuju. Međutim, intervjuisani šefovi jedinica osoblja nisu naveli neke posebne prepreke za primjenu dosežnih mjera. Najfrekventnije mjere koje su primjenjene bile su u vezi podržavanja regrutovanja preko saradnje sa organizacijama zajednica za raspodjelu slobodnih mjesta u mjestima gdje nedovoljno zastupljene zajednice žive, što je većinom urađeno preko MOCR i/ili komiteta za zajednice, kao i da se osigura da je pozicija data najboljem kvalifikovanom kandidatu od zajednica.

Samo dvije od procjenjenih opština su odredile civilnog službenika za primjenu Pravilnika 04/2010.⁹⁹ Slično, alociranje budžetnih resursa za omogućavanje primjene posebnih mjera preporučene od strane prethodnog izvještaja OSCE-a, posebno na opštinskom nivou nije izvješteno u nijednoj od procjenjenih opština.¹⁰⁰ Međutim, relativno visok nivo implementacije mjera koje bi zahtijevale finansijske resurse kao što su treninzi, kursevi ili stažiranje dalo je do znanja da su opštine bile u mogućnosti da alociraju ostale resurse van opštinskog budžeta. Na kraju, devet od 24 procjenjenih opština izjavilo je da šefovi osoblja redovno procjenjuju primjenu Pravilnika 04/2010.¹⁰¹

5. PRIKUPLJANJE PODATAKA O PRIPADNOSTI ZAJEDNICA

Član 8, 9 i 10 Pravilnika 04/2010 obavezuju institucije zapošljavanja da prikupljaju u čuvaju povjerljive i anonimne statističke podatke o pripadnosti zajednica aplikanata i poslodavaca sa ciljem procjenjivanja zastupljenosti zajednica u civilnoj službi. Neuspjeh da se prikupe ti podaci je ranije identifikovani problem koji je istaknut u preporukama izvještaja OSCE-a, za 2013 godinu. Zbog značaja pouzdanih podataka nadgledanja i primjene 01/2010 Pravilnika, kao i domaćih i međunarodnih standarda koji se vezuju za prikupljanje podataka o pripadnosti zajednica i zaštiti ličnih podataka,¹⁰² sledeći dio ističe saglasnost sa aspektom legislacije na centralnom i lokalnom nivou.

5.1 Centralni nivo

Na centralnom nivou, 14 od 18 procjenjenih institucija izjestilo je o prikupljanju i čuvanju i anonimnih statističkih podataka o pripadnosti zajednica aplikanata i poslodavaca prema zakonskoj obavezi.¹⁰³ Od institucija koje prema izvještaju ne prikupljaju i čuvaju anonimne informacije prema zahtjevu Ministarstvo Kulture Omladine i Sporta i Ministarstvo Zdravstva izjavili su da oni čuvaju samo neke posebne podatke u vezi pripadnosti zajednica aplikanata i

⁹⁹ Prema Članu 11.4 Pravilnika 04/2010, vidi *supra* note **Error! Bookmark not defined.**. Istok i Gnjilane. Obje opštine ispunjavaju opšti prag za zastupanje zajednica ali nijedna ne ispunjava minimum praga za svaku pojedinu zajednicu koja živi u opštini.

¹⁰⁰ Prema Članu 13.2 Pravilnika 04/2010, vidi *supra* note **Error! Bookmark not defined.**

¹⁰¹ Član 13, *supra* note **Error! Bookmark not defined.**; Istok, Klina, Južna Mitrovica, Dragaš, Prizren, Uroševac, Gnjilane, Klokot i Priština. Sve osim Dragaša, Prizrena i Prištine ispunjavaju opšti prag minimuma za zastupanje zajednica ali nijedna ne ispunjava minimum praga za svaku pojedinu zajednicu koja živi u opštini.

¹⁰² Na primjer, međunarodni standardi preporučuju u većini slučajeva pravo na samo izglasavanje, uključujući i pravo da izaberu da se ne izglase kao član zajednice. Za dodatne informacije, vidi Savetodavni Komitet o Okviru Konvencije za Zaštitu Nacionalnih Manjina, *Tematični Komentar br. 4 o "Okvir Konvencija: ključni alat za upravljanje diverziteta kroz prava manjina"*, 27 Maj 2016 god.

¹⁰³ Ured Premijera, Ured Predsjednika, Skupština Kosova, Ministarstvo Za Poljoprivredu, Šumarstvo i Ruralni Razvoj, Ministarstvo za Zajednice i Povratak, Ministarstvo Ekonomskog Razvoja, Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije, Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja, Ministarstvo za Financije, Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, Ministarstvo za Infrastrukturu, Ministarstvo za Rad i Socijalno Blagostanje, Ministarstvo Javne Administracije, Ministarstvo Trgovine i Industrije.

zaposlenih kao dio njihove opšte baze podataka. Predstavnik Ministarstva Pravde je istakao da vjeruje da nije bilo neke zakonske obaveze za prikupljanje takvih podataka.¹⁰⁴ Kada je postavljeno pitanje kako se zna pripadnost zajednica aplikanata i zaposlenih, sve osim dvije institucije su izjavile da se oslanjaju na izjavi aplikanata u svom prijemnom obrascu (nije Aneks 3 Pravilnika, koji je šablon obrasca, uključujući u opciju ako bi aplikant želeo da izjavi svoju etničku pripadnost).¹⁰⁵ Sve institucije takođe izvještavaju da aplikanti i zaposleni imaju pravo da ne izjavljuju pripadnost prema zajednici, prema članu 9.2 Pravilnika 04/2010, međutim, nijedna institucija nije izvjestila da je neki aplikant izabrao da iskoristi to pravo.¹⁰⁶

5.2 Opštinski nivo

Na opštinskom nivou, 15 od 24 procjenjenih opština su izvjestile prikupljanje i čuvanje anonimnih podataka o pripadnosti zajednica.¹⁰⁷ Kako bi se odredila pripadnost prema zajednici aplikanata i zaposlenih, 11 od 15 opština koje prikupljaju podatke koriste obrazac na obrascu aplikacije,¹⁰⁸ a osam opština je izvjestilo korišćenje Aneksa 3 Pravilnika 04/2010.¹⁰⁹ Međutim, u jednom broju opština, prakse prikupljanja podataka o pripadnosti nisu poštovala prava aplikant/poslodavac da ne izjavljuju ili da sami izjave svoju pripadnost prema zajednici prema članu 9.2 Pravilnika 04/2010.¹¹⁰ Prikupljanje podataka o pripadnosti zajednica je problematika i u Opštini Dragaš,¹¹¹ opština ne prikuplja posebne podatke za Kosovske Bošnjake i Kosovske Gorance. Zastupljenost u civilnoj službi za obje ove zajednice se prema tome registruje pod zajednicom Kosovskih Bošnjaka.

6. Izvještavanje

Prema članu 14 Pravilnika 04/2010, sve poslodavne institucije trebaju da daju godišnji izvještaj i primjene Pravilnik Ministarstva za Javnu Administraciju. Ova odredba je bila istaknuta u preporukama izvještaja OSCE-a za 2013 god. Sledeći dio ističe saglasnost sa ovim aspektom legiscilacije na centralnom i opštinskom nivou.

---

¹⁰⁴ Ministarstvo Lokalne Samouprave nije dalo više informacija o tome zašto takva informacija nije bila prikupljena i sačuvana.

¹⁰⁵ Ministarstvo Unutrašnjih Poslova i Ministarstvo za Infrastrukturu su izvjestili korišćenje informacije od aplikanata' izvoda rođenih za uidentifikaciju njihove pripadnosti zajednici. Međutim, treba se uzeti u obzir da ni izvod rođenih niti neki drugi dokumenat lične identifikacije ne sadrži informacije o nečijoj pripadnosti zajednici.

¹⁰⁶ Kako je i istaknuto u Članu 9.2.1 pravilnika 04/2010, vidi *supra* note **Error! Bookmark not defined..** Ministarstvo Javne Administracije izdaje obrasce aplikacija za potrebe centralnih institucija. Ono obuhvata i pitanje ako aplikant želi da se izjasni o etničkoj pripadnosti, koje je etničke pripadnosti, šta je u saglasnosti sa obrascem koji sadrži Aneks 3 pravilnika 04/2010, vidi *supra* note **Error! Bookmark not defined..**

¹⁰⁷ Dečane, Đakovica, Istok, Klina, Peć, Južna Mitrovica, Podujevo, Dragaš, Mamuša, Prizren, Novo Brdo, Klokot, Priština, Štimlje i Lipjan.

¹⁰⁸ Klokot, Uroševac, Novo Brdo, Južna Mitrovica, Peć, Priština, Štimlje, Lipljan, Kosovo Polje, Prizren, i Dragaš.

¹⁰⁹ Štrpce, Kamenica, Južna Mitrovica, Istok, Peć, Priština, Prizren, Dragaš.

¹¹⁰ U Podujevu se izvještava da je opština koristila informacije od ličnih karata, iako je prethodno zabeleženo u broju 105, ni izvod rođenih niti neki drugi dokumenat lične identifikacije ne sadrži informacije o nečijoj pripadnosti zajednici. U Đakovici i Istoku predstavnici MOCR su bili prisutni u svakom vijeću intervjuisanja i imaju znanja o pripadnosti zajednica aplikanata, a u Dečanu, gdje se informacija čuva samo za zaposlene, kaže se da opština koristi izvode rođenja i opšte poznavanje stanovnika opštine. U Mamuši pripadnost prema zajednici aplikanata i zaposlenih se osniva na obrazovnom jeziku i imenima.

¹¹¹ *Supra* note 51.

6.1 Centralni nivo

Na centralnom nivou, osam od procjenjenih institucija dostavile su godišnji izvještaj o primjeni Pravilnika 04/2010 Ministarstvu za Javnu Administraciju prema članu 14 Pravilnika.¹¹² Pored toga, pet institucija¹¹³ dostavilo je svoj tromjesečni izvještaj koji ističe samo broj pripadnosti prema zajednicama civilnih službenika zaposlenih u institucijama, uključujući i preduzete mjere za poboljšanje zaposlenosti zajednice u institucijama. U okviru tih institucija koje ne dostavljaju godišnje izvještaje Ministarstvu za Javnu Administraciju, Ministarstvu Sredine i Prostornog Planiranja su izvestili da nikada od njih nije zahtevano da izvještavaju i da nisu bili svijesni obaveze.

6.2 Opštinski nivo

Od 24 procjenjenih opština, devet je dostavilo godišnji izvještaj.¹¹⁴ Dok, kako je bio slučaj na centralnom nivou, pet opština¹¹⁵ su samo dostavili tromjesečne izvještaje. Među opštinama koje nisu saglasile je, Suva Reka koja nije uvidjela relevantnost toga pošto trenutno nema nealbanskih radnika u civilnoj službi u toj opštini, Ranilug kako je rečeno nije bio svijestan ove obaveze, a Kosovo Polje je izvjestilo da oni ne nadziru implementaciju Pravilnika 04/2010. Tri opštine je izvjestilo da se neće složiti pošto nisu dobili zahtjev od strane Ministarstva za Javnu Administraciju,¹¹⁶ i još četiri opštine izvjestile su da iako one ne dostavljaju poseban izvještaj o primeni Pravilnika, oni dostavljaju opšti godišnji izvještaj o civilnoj službi u opštini.¹¹⁷

6.3 Godišnji izvještaj o primjeni Pravilnika 04/2010 Ministarstva za Javnu Administraciju

Nakon prijema godišnjih izvještaja od strane institucija poslodavaca, Ministarstvo za Javnu Administraciju, u saradnji sa Ministarstvom Lokalne Samouprave, bi trebalo da daju “periodični izvještaj o primjeni procedura za pravičnu i proporcionalnu zastupljenost nevećinskih zajednica u civilnoj službi”.¹¹⁸ Prema direktoru Odeljenja za Administraciju javne administracije, unutar Ministarstva za Javnu Administraciju, Ministarstvo ne zahtijeva od poslodavnih institucija da dostave godišnji izvještaj o primjeni i da ne postoji neki posebni izvještaj od strane Ministarstva o primjeni Pravilnika. Umesto toga, podaci o zastupljenosti zajednica u civilnoj službi oblikuje dio opšteg godišnjeg izvještaja Ministarstva o civilnoj službi. Međutim, opšti godišnji izvještaj ne uključuje nikakve informacije o primjeni pozitivnih akcionih mjera koje bi trebale preduzeti poslodavne institucije. Dalje, Ministarstvo nije donijelo nijedan trening ili obuku otkada je Pravilnik postao pravosnažan u 2010 godini, za poslodavne institucije o tome kako da se Pravilnik primjenjuje.

7. ZAKLJUČCI

U procjenjenim institucijama centralnog nivoa, bilo je progressa od izvještaja OSCE-a, iz 2013 godine, u povećanju opšte proporcije članova zajednica u brojčanoj manjini, iako broj još ne dostiže minimum ili prag od deset posto istaknut u Zakonu o Civilnoj službi. Šta više,

¹¹² Ured Predsjednika, Skupština Kosova, Ministarstvo za Poljoprivredu, Šumarstvo i Ruralni Razvoj, Ministarstvo Kulture, Omladine i Sporta, Ministarstvo Ekonomskog Razvoja, Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, Ministarstvo Pravde, i Ministarstvo Trgovine i Industrije.

¹¹³ Ured Premijera, Ministarstvo za Zajednice i Povratak, Ministarstvo Obrazovanja, Nauke i Tehnologije, Ministarstvo za Infrastrukturu i Ministarstvo za Financije.

¹¹⁴ Dečane, Istok, Klina, Dragaš, Uroševac, Vitina, Štrpce, Priština i Obilić.

¹¹⁵ Gnjilane, Klokot, Južna Mitrovica, Podujevo i Prizren.

¹¹⁶ Štimlje, Lipjan i Gračanica.

¹¹⁷ Đakovica, Novo Brdo, Peć i Mamuša.

¹¹⁸ Vidi Član 14(5), *supra* note **Error! Bookmark not defined.**

ovo opšte poboljšanje ne prikazuje nejednaku raspodjelu pozicija popunjene od strane članova zajednica u brojačanoj manjini, gdje neke od institucija padaju mnogo ispod tih minimalnih deset posto. Šta više, brojačano manje zajednice¹¹⁹ nastavljaju da budu nedovoljno zastupljene na centralnom nivou u opštim proporcijama kao i u broju pozicija visokog nivoa koje drže. Naprotiv, Kosovski Srbi i Kosovski Turci su preko zastupljeni u upoređenju sa njihovom proporcijom stanovništva na Kosovu.

Na opštinskom nivou nikakve velike promjene nisu postignute od 2013 godine. Pri procjeni proporcije pozicija za svaku zajednicu koja živi u datoj opštini, 22 opština ne dostigne zahtjevani minimum. Deset od 24 procijenjenih opština nisu dostigle opštu proporciju za zajednice kada su kombinovane u jednom procentu. Srpska zajednica na Kosovu je često previše zastupljena zajednica u upoređenju sa njenom proporcionalnom zastupljenošću u datoj opštini. To utiče na broj pozicija popunjenih od brojačano manjih zajednica i narušava sliku opšteg zastupništva zajednica na opštinskom nivou da izgledaju pozitivnije, iako nema poštene i proporcionalne zastupljenosti svih pojedinih zajednica. Takođe na opštinskom nivou, kao i na centralnom nivou, ne Srpskih zajednica (posebno civilni službenici iz zajednica Kosovskih Roma i Kosovskih Aškalija) imaju više šansi da se zaposle u nižem nivou (tehnički i administrativni položaji), a ne prema zahtjevanim stručnim ili Upravnim kategorijama.

U vezi rodnog balansa unutar zajednica, na centralnom nivou najvažniji nivou nedovoljne zastupljenosti žena nađeni su zajednicama Kosovskih Srba, Kosovskih Goranaca, Kosovskih Roma i Kosovskih Turaka. Slika opštinskog nivoa pokazala je da su žene stalno nedovoljno zastupljene, posebno kod zajednica Kosovskih Egipćana i Kosovskih Roma.

Štaviše, poslodavne institucije u oba nivoa, opštinskim i centralnim, koja ne dostignu minimum zastupljenosti zajednica pokazuju malo privrženosti implementirajući legislativne obaveze koje su postavljene da poboljšaju zastupljenost zajednica u civilnoj službi. Proporcija pozicija popunjenih od strane članova zajednica u brojačanoj manjini u ovim institucijama od početka 2013 do kraja 2015 godine pokazuje slični nedostatak napretka u poboljšanju zastupništva zajednica. Ovaj nedostatak akcije se komplikuje od strane Ministarstva za Javnu Administraciju, čiji je zadatak da nadzire i izvještava o primeni Pravilnika 04/2010 ali čini malo da prisili ove institucije da preuzmu svoje zakonske obaveze.

Ključna preporuka izvještaja iz 2013 godine uključuje potrebu da efektivno primenjuje mjere pozitivnih akcija preko alokacije budžetnih resursa, organizovanja treninga od strane Ministarstva za Javnu Administraciju, potreba da prikupljaju anonimne statističke podatke i da poboljšaju godišnje izvještavanje o primjeni Pravilnika 04/2010, kao i akcija da se poboljša zastupljenost zajednica Kosovskih Roma, Kosovskih Aškalija i Kosovskih Egipćana, posebno na opštinskom nivou. Nalazi sadašnjeg izvještaja pokazuju da mnoge od ovih preporuka ostaju relevantne. Dok se progres vidi u jednom broju opština i institucija centralnog nivoa koje su primjenile barem šest akcija pozitivnih mjera za dostizanje pravične i jednake zastupljenosti, nedovoljno budžetno alociranje nastavlja ometati efektivnu primjenu. Prepreke ostaju u vezi prikupljanja podataka o pripadnosti prema zajednicama i izvještavanje o primjeni Pravilnika 04/2010 kako bi bilo u potpunosti u skladu sa zakonskim zahtjevima. Dodatno, zajednice Kosovskih Roma, Kosovskih Aškalija i Kosovo Egipćana nastavljaju da budu nedovoljno zastupljene na oba nivoa, opštinskom i centralnom. Najzad, Ministarstvo za Javnu Administraciju nije uspjelo da da uputstva ili obuke poslodavnim institucijama kao i da ih uputi da dostavljaju godišnje izvještaje tokom perioda izvještavanja.

---

¹¹⁹ Zajednice manje od Kosovskih Albanaca, Kosovskih Srba, Kosovskih Turaka i Kosovskih Bošnjaka smatraju se brojačano manje zajednice u ovom izvještaju.

Trebaju se vršiti veći napori od strane poslodavnih institucija i Ministarstva za Javnu Administraciju da obezbjede da su osnovni problemi koji su istaknuti u ovom izvještaju, a posebno nedostatak kvalifikacija i iskustva članova zajednica, mala norma aplikacija, i nedovoljno zastupanje nekih zajednica u višim pozicijama, rešeni, posebno preko primjene mjera pozitivnih akcija istaknutih u članu 11 Pravilnika 04/2010. U tome pogledu, Ministarstvo za Javnu Administraciju ima posebnu ulogu u prisiljavanju poslodavnih institucija da odrede dovoljne resurse za primjenu ovih posebnih mjera i da obezbjede da se zakonske obaveze ispunjavaju kroz redovni nadzor i izvještavanje.

PREPORUKE

Ministarstvu za Javnu Administraciju (MJA)

- Početak izmjena člana 11 Zakona o Civilnoj Službi kako bi pružao zakonsku jasnoću ili pružao uputstva za primjenu za jednako tumačenje na centralnom nivou, za određivanje da li se prag za zapošljavanje zajednica u brojčanoj manjini koristi pojedinačno od svake poslodavne institucije ili da li je opšti broj za primjenu od svih institucija kao cjelina. Isto uputstvo je potrebno sa obzirom na to da li bi zastupljenost zajednica trebala biti računata u opštem procentu od deset posto za sve zajednice u brojčanoj manjini, ili da li zastupanje treba biti oboreno tako da je jednaka svakoj pojedinoj proporciji zajednica na stanovništvo na Kosovu. Dalje, zakonska jasnoća ili uputstvo za primjenu je potrebno na opštinskom nivou kao i da pojasni da li bi proporcijalna zastupljenost zajednica trebala da se primjeni svakoj pojedinoj zajednici prema njenoj proporciji u opštinskom stanovništvu, ili kao jedini opšti procenat.
- Da se izmjeni i ažurira Pravilnik 04/2010 kako bi reflektovao gore pomenute specifikacije; da potvrdi da li cenzus dostupnih podataka od 2011 godine treba da se iskoriste za utvrđivanje šta se smatra pošteno i jednako zastupanje; odredi koje mjere treba da se primjene od strane svih institucija, i koje treba da se primjene od onih koji nisu još dostigli poštenu zastupljenost; pojasniti član 5.1.2 u vezi toga kako treba da se računa tih deset posto.
- Da se izvrši nacrt godišnjeg izvještaja o primjeni Pravilnika 04/2010 uključujući sve zahtjevane informacije prema članu 14 tog pravilnika.
- Šta više, da se doda uputstvo za izvještavanje radi osiguranja da su primjena mjere pozitivnih akcija, zastupanje u svim funkcionalnim nivoima i finansijski troškovi primene obuhvaćeni. Izvještavanje bi takođe trebalo da osigura da su svi podaci rodno nemarni i procjenjuju različite uticaje za muškarce i žene iz zajednica. Ovo se može uraditi razvojem obrasca uniformnog izvještavanja za poslodavne institucije za standardizaciju dostavljanja zahtjevanog godišnjeg izvještaja o primjeni Pravilnika 04/2010.
- Razvoj partnerstva unutar institucija, kao što je Ministarstvo Lokalne Samouprave, Ministarstvo za Rad i Socijalno Blagostanje, Regionalnog Ureda za Zapošljavanje, Institut Kosova za Javnu Administraciju, Ured Komisionera za Jezike, Ured za Poslove Zajednica i Stručnih Škola za razvoj i primjenu dugoročnih politika i programa da osigura da članovi zajednica imaju pristup adekvatnom treningu kako bi poboljšali svoje sposobnosti u dostizanju zahtjeva javne administracije. Politike i programi bi trebalo da promovišu rodnu ravnopravnost unutar zajednica.
- Preduzimanje aktivnosti obuka za osiguranje da sve poslodavne institucije u centralnim i opštinskim nivoima razumiju svoje obaveze koje proizilaze iz zakonskih okvira koji regulišu poštenu i proporcijalnu zastupljenost zajednica u civilnoj službi,

sa posebnim fokusom na mjere pozitivnih akcija u članu 11 Pravilnika 04/2010 i prikupljanje podataka u pripadništvu zajednica (kao što je predviđeno u članu 8, 9, 10 Pravilnika), poštujući zaštitu ličnih podataka i pravo lica koje pripada zajednici da izabere da li da izjavi ili ne svoju pripadnost.

Za centralne i opštinske poslodavne institucije

- Davanje prioriteta mjerama za identifikovanje aplikanata i regrutiranje adekvatno kvalifikovanim osobljem od strane članova zajednica, na primjer preko poboljšanog i više pro aktivnog dohvata zajednica, stažiranje ili ciljane šeme regrutovanja u saradnji sa drugim odgovornim institucijama kao što je Ministarstvo za Rad i Socijalno Blagostanje, Regionalnog Ureda za Zapošljavanje, Ureda za Poslove Zajednica i Stručnih Škola.
- Poboljša zastupljenost zajednica u pozicijama višeg nivoa, posebno u nedovoljno zastupljenim zajednicama, preduzimajući smjerne treninge za članove zajednica koji su trenutno članovi javne administracije.
- Osigura alokaciju adekvatnih budžetnih resursa za osiguranje potpune i efektivne primene mjera pozitivnih akcija da poboljša zastupljenost zajednica u civilnoj službi, kao što je predviđeno članom 11 Pravilnika 04/2010.
- Dostave godišnji izvještaj o primjeni Pravilnika 04/2010 Ministarstvu za Javnu Administraciju, kao što je predviđeno članom 14 tog Pravilnika.
- Anonimno prikupljanje statističkih podataka o pripadnosti zajednica radnika i aplikanata kao što je predviđeno članom 8, 9 i 10 Pravilnika 04/2010 i prema relativnim međunarodnim standardima o pravima zajednica i zaštiti ličnih podataka.
- Obratiti posebnu pažnju na povećanje zastupljenosti članova posebno nedovoljno zastupljenih zajednica Kosovskih Goranaca, Kosovskih Roma, Kosovskih Aškalija i Kosovskih Egipćana u civilnoj službi za osiguranje njihove proporcionalne zastupljenosti u centralnom i opštinskom nivou.
- Preduzimanje konkretnih mjera za poboljšanje rodnog balansa u vidno nedovoljno zastupljenim zajednicama u centralnom i opštinskom nivou, uključujući kroz opšte i posebne mjere predviđene u Zakonu za Rodnu Ravnopravnost.

Aneks C1: Zastupljenost zajednica u javnoj administraciji na centralnom nivou

	Kosovski Albanci	Kosovske Aškalijske	Kosovski Bošnjaci	Kosovski Hrvati	Kosovski Egipćani	Kosovski Goranci	Kosovski Crnogorci	Kosovski Romi	Kosovski Srbi	Kosovski Turci	Ukupan procenat zajednica u brojčanoj manjini u javnoj administraciji	Ukupno radnih mesta u javnoj administraciji
Institucija	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji	Procenat u javnoj administraciji		
Kabinet premijera	92,17	0,00	1,74	0,00	0,00	0,87	0,87	0,00	2,61	1,74	7,83	115
Kabinet predsednika	94,92	0,00	3,39	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,69	5,08	59
Skupština Kosova	90,70	0,00	1,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,65	3,49	9,30	172
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja	95,83	0,00	2,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,79	0,00	4,17	168
Ministarstvo za zajednice i povratak	55,00	0,00	1,25	0,00	0,00	1,25	0,00	0,00	38,75	3,75	45,00	80
Ministarstvu kulture, omladine i sporta	86,38	0,00	0,47	0,00	0,00	0,47	0,00	0,00	10,80	1,88	13,62	213
Ministarstvo ekonomskog razvoja	99,11	0,00	0,00	0,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,89	0,89	112
Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije	93,14	0,00	2,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,98	0,49	1,96	6,86	204
Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja	96,79	0,00	1,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	3,21	218
Ministarstvo finansija	98,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,63	0,00	1,25	160
Ministarstvo zdravlja	98,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,72	1,72	116
Ministarstvo unutrašnjih poslova	82,61	0,00	2,42	0,00	0,00	0,48	0,00	0,97	10,63	2,90	17,39	207
Ministar infrastrukture	87,42	0,00	0,65	0,00	0,00	0,65	0,00	0,00	10,32	0,97	12,58	310
Ministarstvo pravde	98,68	0,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	1,32	151
Ministarstvo lokalne uprave	85,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,62	1,72	10,34	116
Ministarstvo rada i socijalne zaštite	85,40	0,00	1,61	0,15	0,00	0,00	0,00	0,15	11,68	1,02	14,60	685
Ministarstvo javne uprave	93,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,59	2,29	1,72	116
Ministarstvo trgovine i industrije	97,16	0,00	1,14	0,00	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00	1,14	2,84	176
UKUPNO	90,37	0,03	1,21	0,06	0,03	0,17	0,03	0,14	6,49	1,47	9,63	3480

Aneks C2: Mjere pozitivnih akcija primjenjene od svake institucije centralnog nivoa

	Institucija	OPM	OP	AoK	MAFRD	MCR	MCYS	MED	MEST	MESP	MF	MH	MIA	MI	MJ	MLGA	MLSW	MPA	MTI	Ukupan broj institucija koje preduzimaju svaku mjeru
Podržavanje Regrutovanja	Objavljuje slobodna mjesta dizajnirana za podsticanje aplikacija	✓	✓	✓		✓	✓				✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	12
	Saradnja sa zajednicama organizacijama u cilju raspodijele slobodnih radnih mjesta	✓	✓				✓						✓	✓			✓		✓	7
	Priprema šema za regrutovanje i treninge		✓				✓						✓							3
	Pokušaji da se identifikuju i pomognu aplikacije za posao	✓	✓	✓		✓	✓					✓	✓	✓				✓		9
	Gdje su kandidati sa jednakim zaslugama, dajte prednost kandidatima iz zajednica	✓	✓	✓		✓	✓				✓		✓	✓	✓					✓
Promocione Aktivnosti	Primjenjujte šeme stažiranja		✓	✓		✓	✓	✓				✓								6
	Primjenjujte program stipendija	✓	✓						✓											3
	Finansiranje programa stručnog obrazovanja	✓											✓		✓	✓				4
Izgradnja Kapaciteta/ Podizanje nivoa svijesti	Preduzimanje treninga za podržavanje promocije, mogućnosti karijere ili izgradnju sposobnosti	✓	✓				✓			✓			✓	✓	✓	✓	✓			9
	Razvijanje pojedine ili grupne programe nadzora	✓	✓		✓								✓	✓						5
	Razvijanje šeme treninga na poslu	✓	✓										✓	✓		✓				5
	Organizovanje radionice o ne diskriminaciji	✓	✓		✓					✓	✓		✓	✓	✓					8
Dosezanje	Osnivanje zajedničke strategije regrutovanja sa organizacijama koje predstavljaju zajednice						✓													1
	Razvoj rezerve aplikacija kvalifikovanih lica			✓																1
UKUPNE preduzete mjere		10	11	5	2	4	8	1	1	2	3	3	10	8	5	3	2	2	3	

Legenda

	Institucija ne dostiže prag od 10% za zastupljenost zajednica
	Institucija dostiže prag od 10% (prema tome nema obaveze za preduzimanje posebnih mjera)

Aneks M1: Opštinski nivo zastupništva zajednica u civilnoj službi

Opština	Kosovski Albanci		Kosovske Aškalije		Kosovski Bošnjaci		Kosovski Hrvati	Kosovski Egipćani		Kosovski Goranci		Kosovski Crnogorci	Kosovski Romi		Kosovski Srbi		Kosovski Turci		Ukupni procenat zajednica u brojčanoj manjini u civilnoj službi	Ukupni procenat zajednica u brojčanoj manjini u cenzusu	Total pozicije
	Procenat javne administracije	Cenzus procenat	Procenat javne administracije	Cenzus procenat	Procenat javne administracije	Cenzus procenat	Procenat javne administracije	Procenat javne administracije	Cenzus procenat	Procenat javne administracije	Cenzus procenat	Procenat javne administracije	Cenzus procenat	Procenat javne administracije	Cenzus procenat	Procenat javne administracije	Cenzus procenat				
Dečane	97.20	98.46	0.00	0.10	1.87	0.15	0.00	0.93	0.98	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08	0.93	0.01	0.00	0.00	2.80	1.54	107
Dragaš	73.68	59.67	0.00	0.01	26.32	12.06	0.00	0.00	0.01	0.00	26.35	0.00	0.00	0.01	0.00	0.02	0.00	0.59	26.32	40.33	114
Uroševac	95.18	95.90	1.93	3.34	0.00	0.08	0.00	0.00	0.02	0.00	0.06	0.00	0.64	0.19	0.44	0.03	0.44	0.05	4.82	4.10	228
Kosovo Polje	85.33	86.93	2.00	9.27	0.00	0.10	0.00	0.00	0.81	0.00	0.04	1.33	1.33	1.25	10.00	0.92	0.00	0.18	14.67	13.07	150
Đakovica	98.10	92.72	0.00	0.65	0.00	0.08	0.00	1.90	5.41	0.00	0.01	0.00	0.00	0.78	0.00	0.02	0.00	0.02	1.90	7.28	211
Gnjilane	88.36	97.38	0.00	0.02	0.00	0.13	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08	0.00	0.36	0.40	10.18	0.69	1.09	1.08	11.64	2.62	275
Glogovac	100.00	99.85	0.00	0.00	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.15	139
Gračanica	6.90	23.18	0.00	0.97	0.00	0.14	0.00	0.00	0.03	1.72	0.21	0.00	1.96	6.98	87.93	67.53	0.00	0.14	12.07	32.47	58
Elez Han	100.00	99.51	0.00	0.00	0.00	0.45	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.49	48
Istok	87.97	92.02	0.00	0.28	7.59	2.91	0.00	3.16	3.93	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10	1.27	0.49	0.00	0.03	12.03	7.98	158
Junik	100.00	99.75	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.25	55
Kačanik	100.00	99.86	0.00	0.00	0.00	0.06	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.14	113
Kamenica	82.76	94.74	0.00	0.00	0.00	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08	0.00	0.49	0.67	17.24	4.31	0.00	0.01	17.24	5.26	203
Klina	96.32	96.67	0.00	0.22	0.00	0.05	0.00	0.00	2.43	0.00	0.00	0.00	0.74	0.20	2.21	0.25	0.00	0.01	3.68	3.33	136
Klokot	32.00	53.29	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35	68.00	46.05	0.00	0.04	68.00	46.71	50
Lipljan	91.53	94.55	1.31	3.15	0.56	0.07	0.00	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.65	0.59	5.65	0.89	0.00	0.22	8.47	5.45	177
Mališevo	100.00	99.79	0.00	0.01	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.21	147
Mamuša	16.67	5.94	0.00	0.22	2.38	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.76	0.71	0.00	0.00	76.19	93.12	23.81	6.88	42
Južna Mitrovica	95.35	96.65	0.00	0.90	2.62	0.58	0.00	0.00	0.01	0.00	0.03	0.00	0.00	0.73	0.58	0.02	1.45	0.72	4.65	3.35	344
Novo Brdo	59.55	52.37	0.00	0.04	0.00	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.30	0.94	38.20	46.40	0.00	0.10	40.45	47.63	89
Obilić	89.52	92.13	0.00	2.68	0.81	0.27	0.00	0.00	0.13	0.00	0.02	0.00	0.83	3.07	8.87	1.28	0.00	0.01	10.48	7.87	124
Parteš	4.35	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	95.65	99.89	0.00	0.00	4.35	0.11	46
Peć	94.07	91.21	0.00	0.15	3.56	3.93	0.00	0.79	2.80	0.00	0.20	0.39	0.40	1.03	0.79	0.34	0.00	0.06	5.93	8.79	253
Podujevo	99.66	98.90	0.00	0.77	0.00	0.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.08	0.34	0.01	0.00	0.01	0.34	1.10	295
Priština	98.38	97.77	0.18	0.28	0.54	0.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.03	0.36	0.22	0.54	1.08	1.62	2.23	557
Prizren	86.85	81.96	0.23	0.76	6.35	9.50	0.00	0.00	0.09	0.00	0.37	0.00	0.23	1.63	0.45	0.13	5.67	5.11	13.15	18.04	441
Orahovac	93.94	98.15	0.00	0.72	0.00	0.02	0.00	0.00	0.53	0.00	0.00	0.00	0.00	0.15	6.06	0.24	0.00	0.00	6.06	1.85	132
Ranilug	10.71	4.24	0.00	0.00	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	87.50	95.50	0.00	0.00	10.71	4.50	56
Štimlje	97.10	96.79	1.85	2.74	1.45	0.07	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.08	0.00	0.18	0.00	0.00	2.90	3.21	69
Srbica	95.69	99.66	0.00	0.02	0.00	0.08	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.31	0.10	0.00	0.00	4.31	0.34	209
Štrpce	38.03	54.07	0.00	0.01	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35	61.97	45.30	0.00	0.00	61.97	45.93	71
Suva Reka	100.00	98.92	0.00	0.83	0.00	0.03	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	1.08	140
Vitina	97.76	99.32	0.00	0.03	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.03	2.24	0.24	0.00	0.01	2.24	0.68	134
Vučitrn	92.18	98.53	0.00	0.20	0.00	0.05	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.10	6.15	0.55	1.68	0.40	7.82	1.47	179

* Opština Dragaš ne prikuplja posebne podatke za Kosovske Bošnjake i Kosovske Gorance. Zastupljenost javne administracije za obje ove zajednice je, prema tome, navedena pod zajednicom Kosovskih Bošnjaka.

Minimum dostignutog praga	Procenat zajednice predstavlja manje od jedne pozicije u javnoj administraciji u opštini
Minimum ne dostignutog praga	Procenat zajednice predstavlja manje od jedne pozicije u javnoj administraciji u opštini ali je zastupljen u javnoj

Aneks M2: Dodatne pozicije potrebne da se dostigne prag za zastupništvo zajednica

Opština	Kosovski Albanci	Kosovske Aškalije	Kosovski Bošnjaci	Kosovski Egipćani	Kosovski Goranci	Kosovski Romi	Kosovski Srbi	Kosovski Turci
Južna Mitrovica		3	0	0	0	3	0	0
Vučitrn			0	0	0	0	0	0
Podujevo		2	0	0	0	0	0	0
Glogovac		0	0	0	0	0	0	0
Srbica		0	0	0	0	0	0	3
Priština		0	0	0	0	0	0	0
Gračanica	9	0	0	0	0	3		0
Lipljan		4	0	0	0	0	0	0
Kosovo Polje		11	0	1	0	0	0	0
Obilić		3	0	0	0	3	0	0
Štimlje		0	0	0	0	0	0	0
Peć		0	1	5	0	2	0	0
Klina		0	0	3	0	0	0	0
Đakovica		1	0	7	0	2	0	0
Istok		0	0	1	0	0	0	0
Dečane		0	0	0	0	0	0	0
Junik		0	0	0	0	0	0	0
Prizren		2	14	0	1	6	0	0
Orahovac		1	0	1	0	0	0	0
Mališevo		0	0	0	0	0	0	0
Suva Reka		1	0	0	0	0	0	0
Dragaš		0	0	0	30	0	0	0
Mamuša	0	0	0	0	0	0	0	
Gnjilane		0	0	0	0	0	0	0
Kačanik		0	0	0	0	0	0	0
Kamenica		0	0	0	0	0	0	0
Klokot	11	0	0	0	0	0	0	0
Parteš	0	0	0	0	0	0		0
Ranilug	0	0	0	0	0	0		0
Novo Brdo	0	0	0	0	0	0	7	0
Štrpce	11	0	0	0	0	0	0	0
Vitina		0	0	0	0	0	0	0
Uroševac		2	0	0	0	0	0	0
Elez Han		0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	31	31	15	18	31	19	7	3

Aneks M3: Procenat zajednica u brojčanoj manjini u svakoj funkcionalnoj kategoriji

Opština	Zajednica u Brojčanoj manjini procenat Cenzusa	Zajednica u Brojčanoj manjini procenat u Upravnim Pozicijama	Zajednica u Brojčanoj manjini procenat u Stručnim Pozicijama	Zajednica u Brojčanoj manjini procenat u Tehničkim/ Administrativnim Pozicijama
Dečane	1.54176766	4.76	1.92	2.94
Dragaš	40.32708768	22.72	24.69	40
Uroševac	4.10459442	4.34	0	10.46
Kosovo Polje	13.07031901	7.14	10.94	19.44
Đakovica	7.280341808	4.16	2.17	0
Gnjilane	2.621481958	8.82	9.16	14.87
Glogovac	0.146930686			
Gračanica	32.46838407	12.5	6.81	50
Elez Han	0.489205573			
Istok	7.979332638	11.76	17.46	6.55
Junik	0.246548323			
Kačanik	0.140680655			
Kamenica	5.262574477	2.44	12.6	44.19
Klina	3.325020781	10	0	7.02
Klokot	46.71361502	50	71.43	0
Lipljan	5.447443798	14.29	8.33	5.66
Mališevo	0.205079377			
Mamuša	6.882149991	41.66	16	20
Južna Mitrovica	3.354239386	2.74	3.12	7.27
Novo Brdo	47.62966265	25	33.33	54.29
Obilić	7.865794236	4	8.75	17.24
Parteš	0.111919418			
Peć	8.786936236	6.25	2.6	10
Podujevo	1.10283732	0	0.84	0
Priština	2.23482506	0	1.2	2.27
Prizren	18.03511061	14.42	20.28	7.22
Orahovac	1.853828636	8.69	0	10.71
Ranilug	4.500775996	15.38	7.41	12.5
Štimlje	3.209632557	0	5.55	0
Srbica	0.340162806	3.85	4.69	5
Štrpce	45.93466686	60	65.71	59
Suva Reka	1.081678443	0	0	0
Vitina	0.67678294	0	1.33	5.12
Vučitrn	1.474166309	6.25	7.14	10.2

Minimum prag nije dostignut

Aneks M4: Mjere pozitivnih akcija primenjene od strane svake opštine

Opština	Dečane	Dragaš	Uroševac	Kosovo Polje	Bakovica	Gnjilane	Gračanica/ Istok	Kamenica	Klina	Klokot	Lipljan	Mauša	Južna Mitrovica	Novo Brdo	Obilić	Peć	Podujevo	Priština	Prizren	Ranilug	Štimlje	Štrpce	Sva Reka	Ukupni broj opština koje preduzimaju svaku mjeru	
Podržavanje Regrutovanja	Objavljuje slobodna mjesta dizajnirana za podsticanje aplikacija			✓		✓		✓														✓		4	
	Saradnja sa zajednicama organizacijama u cilju raspodjele slobodnih radnih mjesta		✓	✓		✓	✓	✓			✓		✓			✓		✓			✓	✓		12	
	Priprema šema za regrutovanje i treninge			✓									✓		✓			✓	✓		✓			6	
	Pokušaji da se identifikuju i pomognu aplikacije za posao			✓		✓	✓	✓								✓			✓						6
	Gdje su kandidati sa jednakim zaslugama, dajte prednost kandidatima iz zajednica		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓				✓	✓		✓				✓		12
Promocione Aktivnosti	Primjenjujte šeme stažiranja		✓		✓		✓		✓			✓	✓		✓			✓	✓		✓			10	
	Primjenjujte program stipendija			✓	✓		✓								✓		✓	✓			✓			8	
	Finansiranje programa stručnog obrazovanja		✓		✓		✓	✓					✓		✓		✓	✓		✓	✓	✓		10	
Izgradnja Kapaciteta/ Podizanje nivoa svijesti	Preduzimanje treninga za podržavanje promocije, mogućnosti karijere ili izgradnju sposobnosti		✓	✓		✓		✓	✓			✓		✓				✓	✓		✓	✓		11	
	Razvijanje pojedine ili grupne programe nadzora		✓	✓		✓		✓	✓				✓	✓					✓					9	
	Razvijanje šeme treninga na poslu		✓										✓		✓	✓			✓					5	
	Organizovanje radionice o ne diskriminaciji			✓		✓		✓							✓		✓		✓		✓			7	
Dosezanje	Osnivanje zajedničke strategije regrutovanja sa organizacijama koje predstavljaju zajednice												✓		✓		✓		✓					4	
	Razvoj rezerve aplikacija kvalifikovanih lica								✓						✓							✓		3	
UKUPNE preduzete mjere		0	7	9	4	2	8	5	6	3	4	0	2	1	8	1	10	4	4	6	10	0	7	6	0

Legenda

	Institucija ne dostiže prag od 10% za zastupljenost zajednica
	Institucija dostiže prag od 10% (prema tome nema obaveze za preduzimanje posebnih mjera)

javnoj uloga **adr** zajednice institucije opštinskog nivoa institucije centralnog nivoa